VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 91 — Vol. XLVIII | SUDBURY, ONTARIO | Tiistaina, elok. 4 p. 1964 | Tuesday, August 4, 1964

Runsaasti oli yleisöä hyvin onnistuneessa päiväjuhlassa

"Kahden sateen välissä" pidetty sunnuntainen konsertti sai voimisteluesityksineen ja komeine kulkueineen jakamattoman tunnustuksen

South Porcupine. — Vaikka lauantainen sade sekä sunnuntainen pilveily ja säänennustajien puheet "mahdollisesta ukkossateesta sai epäilemättä joitakin yksilöitä jäämään pois juhlasta, niin SCAUL:n ja CSJ:n kahdeksannen yhteisen suurjuhlan sunnuntainen juhlakonsertti onnistui sekä ohjelmistonsa että yleisökannatuksenkin puolesta odotettua paremmin. Juhlaväkeä oli lauantaisen ja "sunnuntai-illan sateiden välissä" pidettyyn juhlaan kertynyt lähes puolitoistatuhatta mitä pidettiin oikein hyvänä saavutuksena kun huomioidaan juhlapaikan etäisyys ja muut seikat.

Kuten ennakolta voitiin odotella, iltapäivällä suoritetun juhlakonsertin kohokohtia olivat voimistelijain, urheilijain, soittajain, laulajain ja toimitsijain värikäs juhlamarssi; sitä seurannut hyvin harjoiteltu yhteisvoimisteluesitys sekä yhdistettyjen kuorojen, yhdistettyjen orkesterien miellyttävät sekä samalla mukaansatempaavat esitykset.

South Porcupinen kunnanesimies, Charles Shields tulkitsikin epäilemättä vallinneen mielipiteen kun hän juhlavieraat ja erikoisesti ulkopaikkakuntalaiset tervetulleiksi lausuttuaan sanoi, että hän oli saanut ohjelmaesityksistä sangen hyvän vaikutuksen. Hän toivotti hyvää menestystä juhlan järjestäjille; voimistelu-, urheilu-, soitto- ja laulutoiminnan edistämiseksi.

Whitneyn townshipin kunnanesimies Arthur James esitti tervehdyspuheessaan samansuuntaisia ajatuksia ja ilmaisi toivomuksensa, että 3—4 vuoden kuluttua pidettäisiin täällä samanlaiset juhlat, mihin saatiin näin suuri määrä osanottajia ja juhlavieraita eri puolilta Canadaa ja maamme rajojen ulkopuoleltakin.

Vanhojen perinteiden mukaisesti juhla alkoi Elsie Jokisen suunnittelun mukaisella juhlamarssilla, jossa oli yli 150 osanottajaa — voimistelijoita sievissä pukimissaan ja urheilijoita verryttelyvaatteissaan sekä soittajia ja laulajia juhla-asussaan. Kulkueen edessä kannettiin maan epävirallista Red Ensign lippua ja niiden takana juhlan osallistuneiden urheiluseurojen sekä kuorojen viirejä. Kulkue, jonka marssitahdista vastasi sudburylainen Leo Niemen johtama harmonikkaorkesteri, antoi tilaisuudelle alusta alkaen juhlavan vaikutuksen.

Juhlakulkueeseen osallistuneet marssivat omissa yksiköissään viireineen heille määrätyille paikoille urheilukentälle ja yhtyivät siellä laulullaan edellämainitun harmonikkaorkesterin esittämään O Canada-hymniin.

Seurasi ohjelmassa **Elsie Virkkalan** hyvin esittämä **Lennat Hjortin** juuri tätä tilaisuutta varten kirjoittaman juhlarunon, minkä jälkeen saatiin nähdä hyvin onnistunut sekä asiantuntemuksella suunniteltu ja johdettu tyttöjen ja miesten yhteisvoimisteluesitys. Sulavasti suoritetut liikkeet, lähes kolmenkymmenen vaaleansiniseen voimistelupuvun pukeutuneen ja seuransa merkkiä kantaneen tytön sekä kymmenen valkopukuisen ja punavöisen miehen yhteisvoimistelu sujui hyvin sittenkin, vaikka liikesarjoihin kuului esimerkiksi erilaisia liikkeitä miehille ja tytöille sekä eräitä muitakin melko suurta harjoitusta vaatineita kikkoja". Yhteisvoimistelun johti **Elsi Jokinen** ja säesti **Paul Hietala**, kummatkin Torontosta.

Kutsuvieraitten ja muiden kansalaisten tervehdysten jälkeen saatiin kuulla yhdistettyjen orkesterien hyvin esitetyt ja pidetyt kappaleet: Norwegian Military March" johtajana **Laila Tammi**, Sudburysta; Muistoja Karpaateilta", johtajana **Veli Kentala** Port Arthurista ja Tuulen urut" johtajana taas **Laila Tammi**.

Nyt tuli Yhdistettyjen kuorojen vuoro näyttää työnsä tuloksia kuluneen vuoden ajalta ja yleisö ei suinkaan pettynyt toivomuksissaan kun yli 70 äänen voimalla esitettiin seuraavat laulut: Hiljaiset soinnut" sov. Ty Lemberg, Torontosta, johtajana **Veli Kentala Port Arthurista**; "Linjaalirattaat" sov. Carl Sundholm ja johtajana **Rauha Mäki**, Sudburysta, ja "Unohtumaton ilta" säv. V. Solovjev, johtajana **Ty Lemberg.**

Yhdistetyt naiskuorot heläyttelivät juhlayleisön suureksi iloksi myös kolme kauniisti sointunutta laulua: "Rikkaat ne riiaa rahalla", johtajana **Laila Tammi**; "Tuule tuuli leppeämmin" johtajana **Paul Hietala**, Torontosta ja ' Huutolaistytön kehtolaulu", johtajana **Veli Kentala.**

Tässä vaiheessa pääsivät jo tapetille miehetkin, joiden yhdistetty kuoro kajautteli ilmoille kolme komeata laulua: "Lauantai-ilta", joh-

(Jatk. 4. siv.)

Sateesta huolimatta juhla alkoi lupaavasti

Urheilukilpailut suoritettiin tihkusateessa — iltapäiväkonsertti oli esitettävä haalilla

South Porcupine. — Kahdeksannen yhteisen suurjuhlan ensimmäinen juhlapäivä, lauantai valkeni — mikäli sitä nyt voidaan "valkenemiseksi" sanoa — sumuisena, sateisena ja kylmän koleana. Huono sää aiheutti suuria vaikeuksia urheilijoille, soittajille, laulajille ja toimitsijoille, sekä melkoisia taloustappioita juhlan talouspuolesta vastuussa oleville järjestäjille, mutta yleistä juhlatunnelmaa ja juhlaohjelman suorittamista se ei kuitenkaan saanut estetyksi!

Kilpailuohjelma suoritettiin kentällä suunnitelmien mukaisesti, vaikka sade olikin hieman pehmittänyt muuten erittäin hyvään kuntoon laitettua kenttää.

Sateen jatkuessa ja yltyessä oli iltapäivän konserttiohjelma kuitenkin siirrettävä Kaunlin Porcupine järven rannalla sijaitsevalta Viestin mainiolta urheilukentältä CSJ:n South Porcupinen osaston ajanmukaiselle haalille mikä olikin kuin nuijalla täyteen ahdettu sekä ohjelman esittäjistä että juhlayleisöstä.

Voimakkaat suosionosoitukset tervehtivät heti esiripun auettua sitä sankkaa näkymää kun satakunta soittajaa ja laulajaa tuli yleisön nähtäväksi. Tämä läheinen ja välitön tunnelma juhlayleisön ja ohjelman esittäjäin välillä jatkuikin aina siihen asti kunnes esirippu vedettiin viimeisen ohjelmanumeron jälkeen.

Ensimmäisenä ohjelmanumerona kuultiin sekakuorojen ja orkesterien Laila Tammen johdolla yhteisvoimin esittämä "O Canada". Harvoin saammekin kuulla kansallislaulumme niin voimakkaasti "täysin rinnoin" esitettynä!

Toimitsijoiden Wilbert Bohmin — CSJ:n kansallisen sihteerin — esitettyä välittömin sanoin juhlayleisön tervetulleeksi tähän SCAUL:n ja CSJ:n kahdeksanteen yhteiseen suurjuhlaan ja korostettuaan samalla, että CSJ ja SCAUL tulevat jatkamaan ponnistelujaan kaikkien kansalaispiiriemme yhteisten suurjuhlien hyväksi, kuultiin sekakuorojen ja orkesterien Laila Tammen johdolla yhteisesti esittämä

(Jatkuu sivulla 4)

Seuraava juhla on Sudburyssa

South Porcupine. — **SCAUL:n maanantainen kokous — jonka menosta yksityiskohtaisemmin torstaina — hyväksyi päätöksen, että SCAUL:n ja CSJ:n yhdeksäs yhteinen liitto-, laulu- ja soittojuhla pidetään ensi vuonna Sudburyssa. Kun sunnuntaina pidetyssä laulajain ja soittajain kokouksessa hyväksyttiin samanlainen päätös, niin tämä tarkoittaa, että asia on lyöty virallisesti lukkoon ja juhlat pidetään Sudburyssa.**

Liittojuhlilla toistasataa voimistelijaa ja urheilijaa

South Porcupine. — Tämänvuotisilla Suomalais-canadalaisen urheiluliiton liittojuhlilla, jotka pidettiin nyt South Porcupinessa kahdeksannen peräkkäisen kerran Canadan Suomalaisen Järjestön laulujuhlien yhteydessä, todettiin, että urheiluun ja voimisteluun oli osallistunut 114 urheilijaa ja voimistelijaa.

Luku on optimistisuutta aiheuttava, sillä jonain aikaisempina vuosina on käynyt siten, että kisailuun osallistuneiden luku ei ole ollut näinkään suuri.

Kerätyt tilastot osoittavat, että SCAULn eri seuroista oli ilmoittautunut osallistumaan jäseniä seuraavasti: Isku 14, Viesti 22, Alerts 17, Jehu 17, Yritys 37, Star 2 ja Visa 5.

HYVIN ESITETTY JUHLANÄYTELMÄ

CSJ:n Timminsin os. haalilla oli arvokas tilaisuus siellä vietettyjen kahdeksantien vuotuisten suurjuhlien aikana viime lauantaina. Haalilla nim. esitettiin juhlanäytelmänä Erkki Uotilan kirjoittama nelinäytöksinen kansankomedia "Veljesten seikkailut" niin täpötäydelle salille, että kaikki eivät edes mahtuneet sisään, vaan osan oli seistävä käytävässä.

Tämä näytelmä on oikeastaan kahden henkilön, veljesten osien varassa. Tässä näytelmässä ei ollut epäilystäkään etteikö asialla olisi oikeita "pesunkestäviä" näyttelijöitä, niin "amatöörejä" kuin he ovatkin. Ne miehet osasivat kirjansa lukea. Tällä ei tarkoiteta sitä, että toiset eivät täyttäneet olisivat onnistuneet huonommin. Päinvastoin, kaikki tekivät niin hyvää työtä, että sellaista näkee vain harvoin seuranäyttämöillämme, mutta veljesten osat olivat niin keskeiset, että pakostakin katsoja joutui eroittamaan heidät aivan kuin eri karsinaan.

Näinä veljeksinä esiintyivät riemukkaasti Emil Hankila ja Charlie Pajala. Viimeksimainitun olisi odottanut laulavan, vaikkapa siitä almanakasta, joka kuului olevan hevoskauppiaan, Lauri Järven taskussa, niin komeasta lauluäänestä kie[illegible]n. Va[illegible] yleisön [illegible]ssä virrenveisuussa.

Ei myöskään saa unohtaa kalastajaukkoa, jona oli Emil Pakka. Näiden kolmen miehen naamiointi, ilmehtiminen ja yhteen näytteleminen oli niin riemastuttavaa, että y[illegible]ikuvaan[illegible]n.

Aino Korkola ja Kaino Ranta veljesten morsiamina olivat joko kiivaita tai rauhallisia aina tilanteen vaatimusten mukaan. Mutta Hilda Koveron-

(Jatkuu sivulla 4)

VIIME TIEDOT

Moskova. — Britannian ulkoministeri R. A. Butler ilmoitti viikonvaihteessa, että hän on kehoittanut Canadaa, Intiaa ja Puolaa yrityksiin järjestää laosilaisten, vasemmistolaisten ja linjoittumattomien voimien edustajien neuvottelut jollekin puolueettomalle alueelle. Hän sanoi lähettäneensä asianmukaisen sähkeen Intiaan ja olleensa yhteydessä canadalaisten kanssa, minkä lisäksi hän oli varma, että puolalaiset suostuvat ehdotukseen.

United Nations. — Yhdistyneiden Kansakuntien yleissihteeri U Thant sanoi viikonvaihteessa, että hänen mielestään Neuvostoliiton edustaja on valmis kävelemään ulos YKn Yleiskokouksen istunnosta ensi marraskuussa jos Neuvostoliitolta kiellettäisiin YKn jäsenyys sen takia, että Neuvostoliitto kieltäytyy edelleen maksamasta siltä vaadittua osuutta YKn joukkojen ylläpitämiseksi Kongossa ja Keski-Idässä.

Toronto. — Poliisiviranomaiset ilmoittivat eilen, että pitkän viikonlopun kuluessa Ontariossa oli joutunut 29 ihmistä tapaturmaisen kuoleman uhriksi.

SCAULn liittojuhlassa oli vaarassa kolme aikaisempaa ennätystä

South Porcupine. — Juhlavieraiden saapuessa Viestin hyvin kunnostetulle kentälle voitiin todeta, että CSJ:n ja SCAULn 8. yhteisiin suurjuhliin "southporcupinelaiset olivat tapansa mukaan" — niin ainakin kerrottiin Vapauden kirjeenvaihtajalle — järjestäneet Suurjuhlien urheilukilpailujen ensimmäisen päivän aamuksi erittäin epäsuosiollisen sään.

Tällöin kirjeenvaihtajanne mieleen palautui käynti samalla — mutta tällä kertaa paljon paremmassa kunnossa olevalla — kentällä neljä vuotta aikaisemmin.

Kuitenkin toivorikkaat ja masentumattomat urheilutoimitsijat ryhtyivät heti kello 9 aamulla — ja sitä ennenkin — toimiinsa ja jakamaan urheilijoille heidän numeroitaan jotta voitaisiin päästä käsiksi tiukkaan kilpailuohjelmaan, joka sinä päivänä käsitti pääasiallisesti alkueriä, lukuunottamatta sellaisia erikoisia ja suurta mielenkiintoa herättäviä otteluja kuin seurojen välinen ruotsalaisviesti — muut viestikilpailut olivat tulevia seuraavana päivänä.

Urheilijat itse olivat sitä mieltä, että isäntäseura oli suorittanut suurenmoisen työn kentän ja radan kunnostamiseksi ja että seuran jäsenille ja toimihenkilöille kuuluu suuri kunnia siitä.

Kuitenkin lauantaipäivän kulues sa voitiin todeta, että aika-ajoittainen sade olisi hyvinkin voinut olla tekijänä minkä, johdosta ei saavutettu sinä päivänä kolmea uutta liiton ennätystä.

Näitä ennätyksiä oltiin lähellä ruotsalaisviestissä, miesten yleisen sarjan 1,500:lla ja alle 21 v. miesten keihäänheitossa.

Lähettikö 'lähettäjä' itsensä?

South Porcupine. — Emme olleet tilaisuudessa itse toteamaan josko niin todella tapahtui, mutta näimme lopun ikämiesten 100 metrin juoksusta, mihin osallistui mm. urheiluveteraani, useina peräkkäisinä vuosina näissä juhlissa "pyssymiehenä" — lähettäjänä — toiminut Rudy Lind.

Rudyn, joka saavutti aikaisempina vuosina melkoisia tuloksia tällä matkalla, juosten kuin olisi "mahan alusta jalkoja täynnä", saavutti vielä tässä ottelussa toisen tilan ajalla 13.8.

Valitamme, että emme olleet tilaisuudessa toteamaan josko hän oli itse itseään lähettämässä matkalle.

Lind omasi aikaisemmin liiton yleisen sarjan ennätyksen tällä matkalla ajalla 11.4.

Tässä yhteydessä on huomioitava, että vaikka urheiluliiton jäsenyydessä näyttää olevan tällä hetkellä ja yhä lisääntymässä nuorta väkeä, niin on olemassa vielä sellaisiakin veteraaneja kuin tässä ottelussa toiselle tilalle tullut Lind.

1,500 MERKKI OLI LÄHELLÄ RIKKOUTUA

Yleiselle miesten 1,500 metrin matkalle lähti kaksi, joista toisen toivottiin joidenkin "ennustajien" mukaan saavuttavan uuden liiton ennätyksen. He olivat Toronton Yrityksen Belleveau ja isäntäseuran Viestin, O. Hannula, joka kaikista päättäen näyttää olevan tämän viimeksimainitun seuran uusi toivo kenttäurheilussa.

Tästä kilpailusta tuli yksi lauantaipäivän urheiluohjelman kohokohdista. Ensimmäisen 300 metrin kierroksen alussa Hannula otti johdon ja säilytti sen aina 150 metrin paikkeille, mutta kierroksen lopussa Hannula oli kuitenkin jokseenkin tasoissa kilpaveikkonsa kanssa.

Tässä vaiheessa lienee syytä mainita, että Hannula ei ollut joidenkin urheilutarkkailijain mielestä varustautunut sillä ajatuksella, että hänen olisi juostava tätä puoltatoista kilometriä yksinomaan aikaa vastaan. Nämä tarkkailijat olivat sitä mieltä, että hän olisi saavuttanut uuden liiton ennätyksen jos hänellä olisi ollut paremmin tasaveroinen kilpakaveri — toisin sanoen, nämä tarkkailijat sanovat, että vaikka hän juoksikin matkan erittäin vaikeissa olosuhteissa vain 15 sekuntia heikommassa ajassa kuin Timminsin entisen Ilo-seuran jäsen J. Salorantа vuonna 1928, niin hänellä olisi ollut hyvä mahdollisuus saavuttaa uusi ennätys jos olosuhteet olisivat olleet suosiollisemmat.

Hän vietti ensimmäisellä 300 kierroksella aikaa peräti 53 sekuntia.

Mutta toiselle kierrokselle lähdettäessä Hannula otti johdon ja kierroksen kuluessa teki kaulaa itsenä ja kilpatoverinsa välille noin 25 metriä. Hannula säilytti johtoasemansa juoksun aivan loppuun asti. Kolmannen kierroksen lopussa hän oli jo noin 100 metriä edellä Yrityksen edustajasta. Kaula lisääntyi neljännellä ja samoin viidennellä, jolloin Hannula alkoi voimakkaan loppukirinsä. Aika 4.31,5.

Liiton sihteeri Paavo Vaurio mainitsikin tästä ottelusta, että jos sää olisi ollut vähän lämpöisempi ja muut olosuhteet vähän suosiollisempia, niin Hannula olisi tällä hetkellä voinut hyvinkin rikkoa miesten 1,500 ennätyksen, jota hän jäi vaille vain 15 sekuntia Salorannan 36 vuotta sitten saavuttamasta ajasta 4.16,5.

(Jatkuu sivulla 3)

Lähempi selostus urheilutuloksista torstaina

Tilanahtauden ja kiireiden takia annamme lähemmän selostuksen — numerot SCAUL:n mestaruuskilpailuista ensi torstaisessa numerossamme. Samalla selostamme kuka ja mikä seura pääsi tällä kertaa erinäisten pokaalien haltijoiksi tänä vuonna.

LIITON PRESIDENTTI TERVEHTI YLEISÖÄ

SOUTH PORCUPINE. — Virallisessa juhlien avapauspuheessaan Suomalais-Canadalaisen Amatööriurheiluliiton riveissä jo vuosia sitten mainehikkaasti kunnostautunut liiton presidentti Ake Hunnakko tervehti yleisöä seuraavin sanoin

Kunniani on tervehtiä Teitä Suomalais-Canadalaisen Amatööriurheiluliiton puolesta tähän vuotuiseen liitto-, laulu-, ja soittojuhlaan South Porcupinessa ja julistaa nämä mestaruuskilpailut virallisesti alkaneiksi.

Toivon, että Te tulette kaikki nauttimaan mieluisasta ja muistorikkaasta viikonvaihteesta ja että Te tulette hyvin menestymään niissä urheilulajeissa, joihin osallistumisestanne Te olette ilmoittaneet.

Haluan kiittää myös southporcupinelaisia tämän juhlan järjestämisestä. Me kaikki tiedämme kuinka suurta työtä ja tarmoa vaaditaan tämänlaisen juhlan järjestämisessä. Mutta olemme kaikki kiitollisia siitä, että olemme täällä ja tilaisuudessa nauttimaan näiden ihmisten vieraanvaraisuudesta ja ystävyydestä.

Tämä on meidän vuotuinen juhlamme, missä urheilijoillamme on tilaisuus mitellä voimiaan ja taitoaan toisten seurojen jäsenien kanssa ja nauttia näytelmä- ja musiikki- sekä lauluohjelmasta. Olen varma, että jokainen Teistä havaitsee jotta ainakin osa tästä ohjelmasta on Teitä erikoisestikin ilahduttava.

Suomalais-Canadalaisen Amatööriurheiluliiton puolesta haluan lausua kiitokset niille urheilijoille ja voimistelijoille, joista useatkin ovat saapuneet tänne pitkien matkojen takaa ja joutuneet siinä yhteydessä suuriinkin taloudellisiin uhrauksiin, sillä Canada on siksi laaja maa, ettei ole helppo matkustaa näihin urheilukilpailuihin. Mutta tässä yhteydessä voimme muistaa esi-isämme, jotka matkustivat paljon hitaammin kuin me, paljon huonompia sorateitä, aikaisempina vuosina samanlaisiin juhliin.

Kehoitan nyt kaikkia Teitä yrittämään parhaanne kaikissa urheiluotteluissa ja yhteistoimintaan southporcupinelaisten kanssa jotta näistä juhlista muodostuisivat parhaimmat tähän asti pidetyistä.

Kiitos Teille kaikille ja toivotan hyvää onnea.

Iltakonsertti oli monen mielestä alansa paras tähän mennessä

South Porcupinen korkeakoulun avara auditoriumi oli tupaten täynnä kiitollista yleisöä

South Porcupine. — CSJ:n ja SCAUL:n kahdeksannen yhteisen suurjuhlan monista mainioista tilaisuuksista oli monen juhlavieraan mielestä paikallisen korkeakoulun avarassa juhlasalissa eli auditoriumissa sunnuntai-iltana pidetty konsertti taiteellisen tasonsa ja ohjelmistonsa "yleisöön menevälsyyden" kannalta yliveto kaikkiin edeltäjiinsä verraten. Arviolta noin 650 henkeä käsittänyt yleisö täytti juhlasalissa niin istumakuin seisomapaikatkin ja sai nauttia täysin siemauksin todella monipuolisesta ja taiteelliselta kannalta korkeatasoisesta ohjelmasta.

Alkuperäisessä ohjelmistossa jouduttiin tekemään pieniä muutoksia siksi kun iltapäiväohjelmaan suunniteltu Armas Maasalon ja Heikki Välisalmen mainio kantaatti "Ihmisen polku" jouduttiin epäedullisten säasuhteiden ja muiden syiden vuoksi esittämään iltakonsertissa. Tämä valtavan, ihmiselämän eri vaiheista kehdosta hautaan asti kuvaava kantaatti esitettiin kaikkien kuorojen yhteisillä voimilla ja torontolaisen Ty Lembergin johdolla, Kerttu Laakson, Torontosta esittäen kantaatin melodraaman. Pitkät raikuvat suosionosoitukset ilmaisivat juhlayleisön kiitollisuuden tästä noin 19 minuuttia kestäneestä esityksestä.

Illan korkeatasoisen ohjelman "tahdin" aloitti yhdistetty orkesteri, mikä esitti Veli Kentalan johdolla ensin O' Canadan ja "Koskenlaskian Morsiamen" sekä Laila Tammen johdolla "La Cumparsita" tagon.

Vi-Al-tytöt (Visan ja Alertsin sievät neitoset) ilahduttivat yleisöä "The Bedbugs' esityksellään, jonka esityksestä tytöt näyttivät nauttineen itse miltei yhtä paljon kuin yleisökin.

Ohjelmassa seurasi sekakuoro Kaiun hiotut esitykset: G. A. Gripenbergin sovittama "Tähti", johtajana Armas Kivinen sekä Veli Kentalan johdolla kansanlaulu "Laulu Kuulle" ja E. Kolmanovskin säveltämä "Rakastan sinua elämä".

Kun sievä Diedre Laine oli esittänyt kauniin unkarilaistanssin, sitten saatiin kuulla torontolaisen sekakuoro "Finlandian" onnistuneita esityksiä: suomalainen kansanlaulu "Yksi ruusu", johtajana Paul Hietala ja S. Forsterin säveltämä, Ty Lembergin sovittama "Vanhempaini koti".

Paavo Voutilainen ja kaksi näppärää pikkuneitosta Port Arthurista antoivat hyvin harjoitellun akropaattiesityksen, minkä jälkeen saimme kuulla Leo Niemen johtaman sudburylaisen 12-henkisen harmonikkaorkesterin kaksi kappaletta: La Vergen De La Macarenas" säveltänyt Palmer Hughes ja "Kesän viimeiset hetket" säv. ja sov.Leo Niemi; sekä yleisön vaatimuksesta vielä kolmannen ylimääräisen kappaleen.

Lyhyen väliajan jälkeen esitti sudburylainen Melody orkesteri ja Sekakuoro Sävel yhteisin voimin Laila Tammen johdolla voimakkaan vaikutuksen tehneen laulun "Vapauden aamu", mitä seurasi Melody orkesteri, Laila Tammen johdolla esittämät hienot kappaleet "Canadie March" ja "Meri ja elämä" valssi.

Ron Viirteen trio — Eddie, Peggie ja Ron — esitti "irti maasta tempossa" kaksi kappaletta ja yleisön vaatimuksesta vielä kolmannen, ylimääräisenkin.

Aili ja Karl Kaarela Port Arthurista esittivät kauniin ja hyvin harjoitellun ukrainalaistanssin saaden siitä yleisön tunnustuksen osakseen.

Beaverlakelainen laulajapoika, Eero esitti tunnustetulla taidollaan; Leo Niemen myötäillessä harmonikalla, kaksi laulua: Uudesta nallihatusta ja Rantasaunasta, sekä yleisön vaatimuksesta vielä kolmannen ylimääräisen.

Seurasi ohjelmassa Sudburyn kuorojen hyvät esitykset: sekakuoro Säveleen laulu: Ivari Koskimiehen "Talvilaulu", johtajana Rauha Mäki; naiskuoron "On tuomi jo puhjennut tuoksuun, johtajana Laila Tammi ja mieskuoron George Saivon kirjoittama "Bandura", johtajana Rauha Mäki.

Torontolainen seitsenmiehinen sekstetti sai kattoparruja miltei nostattaneita suosionosoituksia esitettyä Ty Lembergin johdolla Ty Lembergin sovittamat "Humupekka" ja "Green Fields"" sekä Paul Hietalan sovittaman "Hepokatti" laulut ja yleisön vaatimuksesta lisänumerona "Kaunis Veera".

Viimeisenä ohjelmanumerona oli kuorojen yhteisvoimin yli 70 äänen voimalla esitetty "Suomalaisen Järjestön marssi".

Ohjelman esittäjänä toiminut Charlie Pajala kiitti lopuksi ohjelman esittäjiä ja toimitsijoita hyvin suoritetusta työstä sekä ennenkaikkea suurta yleisöä hyvästä kannatuksesta.

Tähän päättyi tämä mainiosti onnistunut ja todella monipuolinen konsertti. Mutta juhlinta jatkui vielä "yötansseilla" South Porcupinen haalilla. Mainittakoon sivumennen, sanoen, että tanssipaikat olivat tupaten täynnä perjantaina (tervetuliaistansseissa) ja lauantainakin, vaikka samanaikaisesti esitettiin Timminsin suomalaisella haalilla tuvantäyteiselle yleisölle "Kolme veljestä".

Urheiluliitossa muitakin kuin suomalaisia

South Porcupine. — Liittojuhlien isäntäseuran jäsen Eero Ketola kertoi viikonvaihteessa Suurjuhlissa, että vasta noin kolme vuotta sitten uudelleen "henkiin herännyt" Viestin jäsenistä oli vain 7 henkilöä, jotka voitaisiin luetella suomalaisiksi tai suomalaisperuisiksi 23:sta kilpailevasta jäsenestä.

Muiden seuran jäsenien joukossa on ihmisiä, jotka ovat syntyperältään juutalaisia, anglosaksilaisia, ranskalaisia, jugoslavialaisia, latvialaisia, ukrainalaisia ja italialaisia.

(Tämä voidaan helposti todeta tutkimalla osanottajien nimiä tulosselostuksesta.)

Ketola kertoi edelleen että mielenkiinto urheilua kohtaan viestiläisten keskuudessa on ollut viime aikoina erittäin suuri. Pojat ovat käyneet harjoituksissa ahkerasti — parikin kertaa viikossa ja toiset ehkä useamminkin.

Oli hauska keskustella näin optimistisesti isäntäseuran puhemiehen kanssa.

Isäntäseura piti lupauksensa

South Porcupine. — Liitto ja laulujuhlilla olleet urheilijat — ja muutkin ihmiset — saivat ilokseen todeta viime viikonvaihteessa, että isäntäseura Viesti oli lunastanut aikaisemmin tämänkin lehden palstoilla antamansa lupauksen siitä, että sauna Viestin kentällä tulee olemaan kunnossa ja lämmin silloin kun urheilijat ja vieraat sitä kaipaavat.

SEURAAVAT JUHLAT SAATANEE SUDBURYYN

South Porcupine. — Sunnuntaiaamuna Viestin kentän ravintolahuoneessa pidetyssä soittajain ja laulajain yhteisessä kokouksessa, missä oli lopulta noin 75 osanottajaa, päätettiin yksimielisesti, että seuraavat suurjuhlat pidetään Sudburyssa. Mikäli se S.C.A.U.L:lle sopii, että toimintaa yhtenäisyyden saavuttamiseksi täkäläisten kansalaistemme keskuudessa jatketaan herkeämättä, ja että musikaalisten esitystemme taso ei saa tallata paikallaan, vaan sitä on pyrittävä nostamaan ennenkaikkea siten että suhtaudumme itsearvostelevassa mielessä omiin esityksiimme.

Kokouksessa keskusteltiin myös monista juhlia koskevista teknillisistä kysymyksistä, joista tärkein oli ehkä se, että kuorojen ja orkestetien uudeksi yhteisesitykseksi otetaan heti syksystä alkaen kaunis mutta vaikea "Donava kaunoinen" laulu, ja että suuritöinen ja komea kantaatti "Ihmisen polku" esitetään myös Sudburyn juhlassa ensi vuonna.

Juhlapaikasta keskusteltaessa lausuttiin toivomus, että suurjuhla voitaisiin pitää kahden vuoden kuluttua Sault Ste. Mariessa, mutta yksimielinen ajatus oli, että ensi vuonna juhlitaan Sudburyssa.

Kaikkien kansalaispiiriemme yhteistoimintamahdollisuudesta ja tarpeesta sukeutui melko vilkas keskustelu ja puheenvuorojen käyttäjäin yksimielisenä ajatuksena oli, että kaikkien kansalaispiiriemme yhteisten suurjuhlien järjestämisen avulla voisimme parhaalla mahdollisella tavalla vaalia kalliita kansalaisperinteitämme ja samalla antaa oman vaatimattoman panoksemme Canadan nousevan kansallisen kulttuurin hyväksi. Tässä mielessä päätettiin yksituumaisesti jatkaa toimintaa täkäläisten kansalaistemme yleishyvää edistävän yhtenäisyyden puolesta.

Kokouksessa todettiin mielihyvin, että vuosikausia toimineitten kuorojemme ja orkesteriemme esitysten taiteellinen taso on saanut yleistä tunnustusta osakseen. Toisaalta korostettiin kuitenkin, että yhä parempaan on aina pyrittävä, ja että omahyväinen suhtautuminen nyt saavutettuun tasoon ei saa muodostua tulevan kehityksen esteeksi. Meillä on vielä paljon opittavaa ja tavoiteenamme tulee olla yhä ehommat esitykset, sanottiin kokouksessa, minkä puheenjohtajana toimi Geo. Saivo Port Arthurista ja sihteerinä Wilbert Bohm, Torontosta. Noin puolitoista tuntia kestänyt kokous päättyi innostavan ja toverillisen mielialan vallitessa.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. Eklund Manager: E. Suksi
Telephone: Office 674-4264 — Editorial 674-4265
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Ltd., 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translations free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT
Canadassa: 1 vk. $9.00, 6 kk. $4.75 USA:ssa 1 vk. $10.00 6 kk. $5.25
3 kk. 2.75 Suomessa: 1 vk. 10.50 6 kk. 5.75

Mr. Harriman, ei!

Mr. Averell Harriman, Yhdysvaltain apulaisulkoministeri esitti Mont Gabrielissa, Que., pidetyssä "Canadian—American Assemblyssa" lausunnon, että hänen mielestään Canadan pitäisi liittyä Amerikan Valtojen Järjestöön (OAS) ja siten osaltaan auttaa Yhdysvaltain talousboikottia Kuubaa vastaan.

Canadalaiset yleensä — meidän lehtemme mukaanlukien — suhtautuvat muutenkin kielteisesti OAS:n yhtymiseen ja mr. Harrimanin nyt esittämät "perustelut" vahvistavat ja voimistavat tätä kielteistä käsitystä edelleen. Jos ei muuten, niin juuri mr. Harrimanin Kuuba-vastaisten perustelujen pojalla canadalaiset sanovat kuin yhdestä suusta, että "ei"!

Kuten tiedetään, Yhdysvallat ajoi jyräämällä ja taloudellisia voimakeinoja hyväksikäyttäen OAS-valtojen ministerikokouksessa lävitse päätöksen, joka velvoittaa jäsenmaat yhtymään täydelliseen boikottiin (lääkkeitä ja ruokatavaroita lukuunottamatta) Kuubaa vastaan. Myös tiedetään, että Meksiko ja Chile sekä kaksi pienempää Latinalaisen Amerikan maata äänesti tätä mieletöntä päätöslauselmaa vastaan, mutta Washingtonissa on "ennusteltu" voitonvarmasti, että nekin maat liittyvät boikottiin, sillä jos ne eivät liity, silloin käytetään niitä vastaan suurta ruoskaa — USA lopettaa niille avustuksen ja se on naula, joka rahamiespiireissä vetelee.

Senkö vuoksi pitäisi Canadan liittyä OAS:n jäsenyyteen että meidänkin maamme joutuisi vetämään Setä Samulin boikottirattaita? Ei kiitos!

Ylläesitetty ei suinkaan ole ainoa syy, miksi canadalaisten enemmistö vastustaa OASiin liittymistä.

Tosiasia nimittäin on, että Amerikan Valtojen Järjestö, (OAS) on Washingtonin sanelun mukaan järjestetty laitos, minkä perustarkoituksena on, kuten Kuuban kysymys jälleen osoittaa, ajaa Yhdysvaltain imperialismin asiaa Latinalaisen Amerikan maissa. Liittymällä moiseen järjestöön Canadasta tulisi sillä maailman kolkalla uusi pelinappula Yhdysvaltain imperialismin käsiin. Ja sitä se kenkä puristaakin! Harriman ja Ottawassa toimiva OAS-lobby painostavat Canadaa OASin jäsenyyteen nimenomaan siksi, että Washington saisi Canadalta poliittista lisätukea Latinalaisen Amerikan maiden kaikkia itsenäisyyspyrkimyksiä vastaan.

Katsottakoon siis asiaa miltä taholta hyvänsä, mr. Harrimanin hävyttömästä esityksestä on sanottava päättäväisti ja avoimesti, että Canada ei halua liittyä OASiin eikä tulekaan liittymään Washingtonin painostuksesta huolimatta.

Kairon kokouksesta

Kolmenkymmenenkolmen afrikkalaisvaltion päämiesten huippukokouksen päätyttyä Kairossa voidaan nähdä, että sen tärkeimmäksi sisällöksi muodostui päättäväinen esiintyminen maanosassa vielä olevia siirtomaavallan jätteitä vastaan sekä kahdella afrikkalaisalueella, Etelä-Afrikassa ja Etelä-Rhodesiassa vallitsevaa jyrkkää rotusyrjintäjärjestelmää vastaan.

Etelä-Afrikkaa ja Angolaa siirtomaavallassa pitävää Portugalia vastaan päätettiin suositella taloudellisten pakotteiden käyttöä ja kaupan lopettamista näiden maiden kanssa. Tietenkään eivät vielä alkutaipaleella olevien afrikkalaisvaltioiden mahdollisuudet tässä suhteessa ole kovinkaan suuret, mutta Kairon päätösten mukaan mantereen valtiot vetoavat öljyä tuottaviin lähi-idän valtioihin ja kehoittavat niitä ryhtymään öljysaartoon Etelä-Afrikkaa vastaan. Oma merkityksensä on myös satamien ja lentokenttien sulkemisella portugalilaisilta ja eteläafrikkalaisilta laivoilta ja lentokoneilta.

Etelä-Rhodesian suhteen luvattiin välittömiä ja tarmokkaita toimenpiteitä, mikäli alueen valkoinen vähemmistö ei luovu alueen itsenäistämishankkeesta — ratkaisu, joka nykyisten olojen vallitsessa merkitsisi Etelä-Rhodesian neekeriväestön alistamista valkoisen valtaan Etelä-Afrikan mallin mukaan. Mitä lupaus sisältää, sitä ei vielä täydelleen tunneta, mutta joka tapauksessa Afrikan itsenäisyysjärjestön maiden uskotaan tunnustavan virallisesti Etelä-Rhodesian kansallisen maanpakolaishallituksen, mikäli valkoinen vähemmistön suunnitelmasta tulee totta.

Läntiset uutistoimistot kohottavat Kairon huippukokouksen pääkysymykseksi mielellään siellä käydyn keskustelun yleisafrikkalaisesta liittovaltiosta, jota Ghanan presidentti Nkrumah esitti jo Afrikan maiden ensimmäisessä huippukokouksessa toukokuussa 1963 Addis Abebassa, toteaa Helsingissä ilmestyvä SKDL:n äänenkannattaja Kansan Uutiset heti kokouksen jälkeen julkaisemassaan johtavassa toimituskirjoituksessa ja jatkaa: Nkrumahin esitystä vastaan esiintyi Tanganjikan—Sansibarin presidentti Nyerere ja suunnitelmasta käydyssä väittelyssä ollaan jo näkevinään "syvien erimielisyyksien paljastumista" Afrikan johtajien välillä. Kuitenkaan ei kokouksen päätöslauselma todista mistään hajaantumisesta, vaan kompromissista, jollaiset ovat vähintään luonnollisia niinkin laajalla ja historiallisesti erilaatuisella mantereella kuin Afrikka. Päätöslauselman mukaan Nkrumahin suunnitelmaa ryhdytään tutkimaan Afrikan-järjestön elimissä sen vähitellen tapahtuvaa toimeenpanoa silmälläpitäen.

Kairon kokous osoitti, että Afrikan itsenäistyneet valtiot kykenevät voimakkaaseen ja aktiiviseen rauhanomaiseen rinnakkainoloon ja vielä yhdistämään voimansa joissakin kansainvälisissä kysymyksissä huolimatta Afrikan asukkaiden kahdenlaisesta ihonväristä, useista uskonnoista ja valtioiden mahdollisuuksista kehittyä eri teitä. Tässä suhteessa Afrikan valtiot eroavat ratkaisevalla tavalla Amerikan valtioista, joiden edustajat ovat niin ikään parhaillaan koolla Washingtonissa. Siellä ei pohdita keinoja valtioiden itsenäisyyden lujittamiseksi, vaan päinvastoin toimenpiteitä maanosan erään valtion kansallisen hallituksen kukistamiseksi. Mutta Afrikka näyttää jo esimerkkiä latinalaiselle Amerikalle, eikä ole syytä epäillä, ettei tätä esimerkkiä tultaisi noudattamaan sielläkin. Kysymys on vain ajasta.

Pääsihteeri Veikko Porkkala:

Rakennusalan kansainvälisistä ongelmista

Toukokuun 4—15 pnä 1964 kokoontui Genevessä Kansainvälisen Työjärjestön Rakennus- ja yleisten töiden komitean 7. kokous. Kokouksen osanottajat, jotka Työjärjestön hallintoneuvosto valitsee, muodostuivat tämänkertaisessa istunnossa seuraavien maiden työläisten, työnantajien ja hallitusten edustajista: Argentiina, Australia, Itävalta, Brasilia, Canada, Chile, Tanska, Suomi, Ranska, Saksan Liittotasavalta, Intia, Israel, Italia, Japani, Meksiko, Marokko, Hollanti, Norja, Puola, Ruotsi, Sveitsi, Neuvostoliitto, Yhdistynyt Arabitasavalta, Yhdistynyt Kuningaskunta ja Yhdysvallat. Lisäksi kokoukseen osallistui huomioitsijoina eräiden kansainvälisten järjestöjen edustajia, mm. Maailman Ammattiyhdistysten Liiton edustajina Kansainvälisen rakennusliiton pääsihteeri Veikko Porkkala ja puheenjohtaja Lothar Lindner.

Julkaisemme oheisena Maailman Ammattiyhdistysten Kansainvälisen Rakennus-, Rakennusaine- ja Puutyöväen Liiton pääsihteeri Veikko Porkkalan kokouksessa pitämän, myös täkäläisille rakennusmiehille monessa suhteessa mielenkiintoisen ja ajankohtaisen puheen:

Herra puheenjohtaja, arvoisat naiset ja herrat

On todettava, että kysymykset, joita nyt käsitellään Kansainvälisen Työjärjestön rakennus- ja yleisten töiden komitean 7. istunnossa, ovat monessa suhteessa mielenkiintoisia kaikille rakennustuotannon piirissä toimiville ryhmille samoin kuin hallitusten edustajillekin.

Maailman Ammattiyhdistysten Liittoa, Kansainvälistä rakennus-, rakennusaine- ja puutyöläisten Liittoa sekä rakennusalojen työläisiä ja heidän ammatillisia järjestöjään on suuresti kiinnostanut komission kokouksen työjärjestyksessä olevat kysymykset.

Tämän yhteisen mielenkiinnon eräänä osoituksena on Kansainvälisen Liittomme järjestämä Euroopan rakennustyöläisten seminaari, joka kokoontuu kesäkuun 14—20 päivinä Berliinissä, Saksan Demokraattisessa Tasavallassa, ja joka tulee käsittelemään alan ammatillisten järjestöjen työehtosopimuksiin sisältyviä kysymyksiä. Tärkeän osan seminaarissa käytävästä keskustelusta muodostaa teknillinen kehitys rakennustuotannossa ja sen vaikutukset työläisten sosiaaliseen ja taloudelliseen asemaan. Näin monet niistä ongelmista, joita täällä nyt pohditaan, tulevat melko välittömästi käytännössä rakennustyöläisten punnittaviksi.

Pidämme molemminpuolisena panoksena niitä suhteita, jotka vallitsevat Kansainvälisen Työjärjestön ja Kansainvälisen Liittomme välillä. Ottaen huomioon molempien järjestöjemme kansainvälisen luonteen toivomme, että tämä yhteinen toiminta edistäisi tärkeiden parannusten aikaansaamista rakennustyöläisten työ- ja elinehtoihin erityisesti myös kehitysmaissa. Tässä mielessä on kaikkien alan työläisten kansainvälisten ammatillisten järjestöjen yhteistoiminnalla erittäin tärkeä merkitys.

Rakennustuotannon teknillinen kehitys ja sen aiheuttamat sosiaaliset ja taloudelliset seuraukset ovat tämän alan työläisille erittäin moninaiset. Ne ovat erilaiset myös erilaisissa yhteiskuntajärjestelmissä.

Kun teknillinen kehitys ja uuden teknologian käytäntöönotto kapitalistisessa yhteiskunnassa palvelee ensisijaisesti tuotantovälineiden omistajien etuja, syrjäytetään siinä yhteydessä monesti työläisten edut jolloin tämän kehityksen kielteiset seuraukset pääsevät ilmenemään. Tässä yhteydessä voidaan niistä mainita mm. kiihdytetty työvauhti, lisääntyvä sairaus- ja tapaturmavaara, työttömyyden lisääntyminen, vanhojen ammattien häviäminen, työn yksitoikkoisuus jne.

On kuitenkin todettava, että näistä kielteisistä seurauksista huolimatta eivät työläiset ja heidän ammatilliset järjestönsä suhtaudu kielteisesti tähän kehitykseen. Päinvastoin ovat työläiset tietoisia koneellistamisen ja uuden teknologian suuresta merkityksestä ihmiskunnalle ja sen hyvinvoinnin kehitykselle. Monet edistysaskeleet tässä kehityksessä ovatkin lähtöisin työläisten aloitteellisuudesta ja kekseliäisyydestä sekä halusta helpottaa ja parantaa työntekoa ja työn tuloksia.

* * *

Rakennustoiminnan työvoimatilannetta tarkastellen maailman mittakaavassa, on havaittavissa kaksi tendenssiä:

Rakennustoiminnan koneellistaminen on johtanut siihen että siitä on muodostunut tekijä, jonka vaikutus työllisyyden kannalta ulottuu huomattavasti laajemmalle kuin varsinaiseen rakennustuotantoon. Suuret konepajat ympäri maailmaa valmistavat erilaisia rakennustoimintoja varten kaivinkoneita, nostureita, maansiirtokoneita, autoja ja erilaisia pienempiä koneellistettuja työvälineitä. Samanaikaisesti kasvaa niiden työntekijäin määrä, jotka olematta välittömästi rakennustuotannossa, palvelevat sitä koneellisten laitteiden huoltajina ja korjaajina.

Vaikka varsinaisten rakennustyöläistenkin lukumäärä, rakennustuotannon laajentumisesta johtuen, ainakin toistaiseksi absoluuttisesti lisääntyy, on koneellistamisen tuloksena toinen tekijä, joka vaikuttaa vastakkaiseen suuntaan. Sen tuloksena tarvitaan kutakin rakennettua yksikköä kohti yhä pienempi määrä ihmistyövoimaa. Rakennukset valmistuvat yhä lyhyemmän ajan kuluessa. Yhä useammin joutuvat alan työläiset hankkimaan uutta työpaikkaa.

Sitä mukaa kuin rakennustoiminta laajenee ja sen merkitys yhteiskunnassa kasvaa, vaikuttaa sen suhdanneherkkyys entistä laajemmalle alalle, konepajoihin, korjaamoihin jne. Tämän vuoksi onkin myös suhdanneherkissä maissa vastuu rakennustuotannon säännöllisestä jatkuvuudesta tullut entistäkin tärkeämmäksi. Toisaalta kaikissa maissa vallitseva valtava asuntojen ja muiden yleishyödyllisten laitosten rakentelun tarve luo edellytykset entistäkin voimakkaamman ja jatkuvan rakennustoiminnan ylläpitämiselle.

Onkin entistä enemmän ja määrätietoisemmin pyrittävä keskittämään rakennustoimintaa yhteisten valtakunnalisten suunnitelmien puitteissa. Se edellyttäisi yhteiskunnallisen rakennustoiminnan, valtion ja kuntien rakennustoiminnan lisäämistä ja yksityisten rakennuttajain toiminnan niveltämistä yleisen ja yleishyödyllisen rakennussuunnitelman alaisuuteen. Määrätietoinen ja pitkäjännitteinen rakennussuunnitelma hillitsisi rakennustoiminnassa ilmenevää keinottelua ja lievittäisi ennakkoehkäisevästi suhdanneheilahteluja, estäisi suuremman työttömyyden syntymistä rakennustuotannon ja siihen läheisesti niveltyvien muiden tuotantojen aloilla. Siten voitaisiin estää myös kausityöttömyyttä.

Kehitys rakennustuotannossa on luonut ehdot, jotka pakottavat rakennustyöläisten ammatillisen liikkeen entistä voimakkaammin toimimaan työviikon lyhentämisen puolesta. Toivottavaa on, että tämän komitean kokouksen päätöksissä voimakkaasti korostettaisiin välttämättömyyttä lyhentää työaikaa ja samalla sitä, että työajan lyhentäminen, joka on saatava lakisääteiseksi tai sovituksi työehtosopimuksien määräyksillä ei saa johtaa toisaalta ylitöiden lisäämiseen eikä työläisten ansiotason laskuun, mikä tällä tavalla mitätöisi työläisten oikeutetun edun teknillisestä kehityksestä.

Koneiden käytäntöönotto, uudet aineet jne ovat lisänneet ammattitautien tapauksia ja niiden määrä myös rakennustuotannossa. Pitäisimmekin tärkeänä tämän seikan objektiivista tutkimista. Olisi todella rakennustyöläisille oikeutta **tehden todettava kaikki työstä johtuvat sairaudet ammattitaudeiksi sekä ryhdyttävä sen mukaisiin toimenpiteisiin,** jotta näin sairastuneet työläiset voisivat saada taloudellisen toimeentulonsa turvatuksi, toimeentuloa turvaavien eläkkeitten kautta tai uuden ammattikoulutuksen avulla.

Vaikka työttömyys maissa, joissa se ilmenee, on työläisille yksiselitteinen asia, ts. heille se kaikissa muodoissa merkitsee työnansioitten menetystä, on luonnollista että ammatilliset järjestötkin ovat kiinnostuneita niistä tutkimuksista, joita tehdään työttömyyden syiden selvillesaamiseksi, sekä ensi sijassa kaikista toimenpiteistä, joilla työttömyys voidaan estää.

Esimerkiksi viimeaikaiset kokemukset ovat osoittaneet, että pakkaset ja lumisateet, ts. talviolosuhteet eivät ehdottomasti ole menestykselisen rakennustoiminnan esteenä. Eräiden asiantuntijain kokemukseen perustuvien arvioiden mukaan talvirakentelu tulee n. 3—5 prosenttia kalliimmaksi kuin muina vuodenaikoina. Luonnollisesti tällaiset kustannukset riippuvat kunkin rakennuttajan teknillisistä varusteista, saavutetusta kokemuksesta ym. siihen verrattavista tekijöistä. Tämä osoittaa, että ei pitäisi olla ylitsepääsemättömiä vaikeuksia tässä suhteessa kausityöttömyyden poistamiseksi. Ilmeisesti se vaatii rakennustoimintaa säännöstelevien elimien määrätietoista toimintaa ja yleissuunnitelmaa koko rakennustuotannon alalla. Toisaalta on aivan oikein, että talvirakentelussa saavutettuja hyviä kokemuksia vaihdetaan ja siten helpotetaan talvirakentelunkin yleistymistä.

Ammatilliset järjestöt eivät pidä suotavana palkkaporrastuksen käytäntöönottamista keinona kausiluontoisen rakennustoiminnan ylläpitämiseksi. Sitävastoin on oikeutettua ja suositeltavaa ilmasto-olosuhteista ja muista työläisistä riippumattomista syistä menetetyn työajan korvaaminen. Useammassa maassa ammatilliset järjestöt ovat tällaiset oikeudet saaneet sovitetuiksi työehtosopimuksiinsa ja jopa lainsäädäntöönkin. Kysymys on kuitenkin sen laajuinen rakennustoiminnassa, että se pitäisi saada yleistetyksi ja siksi tämänsuuntainen suositus Kansainvälisen Työjärjestön taholta olisi suotava. Sitävastoin ei ilmeisesti olisi yleistettävä ns. "sisääntyöskentelyä", joka vaikka onkin menetettyjen tuntien korvausta samalla muodostuu ylityöksi työläiselle, joka ilman omaa syytään ei aikaisempina päivinä ole saanut työskennellä nor-

(Jatkuu seuraavalla sivulla)

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Arvo Skytte, Haney, B.C., täyttää perjantaina, elokuun 7 päivänä 78 vuotta.

Hilda Tuori, Sudbury, Ont., täyttää sunnuntaina, elokuun 9 pnä 82 vuotta.

Sulo Helminen, Windsor, Ontario, täyttää maanantaina, elokuun 10 pnä 74 vuotta.

Anton Passi, South Porcupine, Ont., täyttää keskiviikkona, elokuun 5 pnä 60 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Teidän ja meidän kotiveräjältä

Venla ja John Lehto Kapuskasingista, vierailivat perjantaina Vapaudessa kotiseutunsa terveisiä kertomassa. Vierailuaikaa ei kuitenkaan ollut paljoa, sillä he olivat menossa South Porcupineen suurjuhlille.

Aimo ja Karin Mäkelä Skeadista, Ont., joutuivat maanantaiaamuna tapahtuneen auto-onnettomuuden vuoksi North Bayn sairaalaan. Saamiemme tietojen mukaan he olivat lähteneet heti suurjuhlan iltakonsertin päätyttyä kotimatkalle. North Bayn lähettyvillä oli joku yhdysvaltalainen turisti pyyhkäissyt ajurinpuoleisen sivun miltei kokonaan pois Mäkelän autosta, jonka sanotaan olleen omalla ajokaistallaan. Auto meni romuksi, mutta alustavat tutkimukset viittaavat siihen, että Mäkelät eivät sittenkään loukkaantuneet vakavammin, vaikka heidät vietiinkin tainnottomassa tilassa sairaalaan.

Myös Lempi ja Eino Mäki Sudburysta, joutuivat suurjuhlilta palatessaan autokolariin. Heidän autoaan "pukkasi" takaapäin eräs toinen auto Wahnapitaen lähettyvillä, siis aivan kotikynnyksellä, No. 17 maantiellä. Ketään ei loukkaantunut mutta Mäen autoon arvioidaan tulleen $150 arvosta peltilommoja.

NL EHDOTTAA LAOS-KOKOUSTA ELOKUUKSI

Moskova. — Neuvostoliitto ehdottaa Moskovassa julkaistussa tiedonannossa elokuuksi uutta kansainvälistä kokousta käsittelemään Laosin kysymystä. Neuvostohallitus sanoo Laosin jatkuvasti huonontuvan tilanteen vaativan konferenssin kokoontumista.

Neuvostohallitus pitää tilanteen huonontumisen pääsyynä USA:n sekaantumista Laosin asioihin. Vastoin Geneven kokouksen päätöksiä USA:lla on Laosissa sotilashenkilöstöä sekä erilaisia sotilaallisia ja puolisotilaallisia järjestöjä ja toimistoja.

USA:n tuella viime huhtikuussa Vientianessa suoritettu sotilaskaappaus johti maan sisäisen tilanteen äärimmäisen kiristyneeksi ja halvaannutti Geneven sopimuksen periaatteiden toteuttamisen tuloksena syntyneen kolmen tahon kokoomushallituksen. Neuvostohallitus sanoo olleensa ensimmäinen hallituksista, jotka ilmaisivat tuksensa Kambodzan prinssi Norodom Sihanoukin ehdotukselle uuden Geneven konferenssin koollekutsumisesta.

Neuvostoliiton ehdotus konferenssin pitämisestä tämän vuoden kesäkuussa ei kuitenkaan saanut USAn tukea. Tämän vuoksi neuvostohallitus kääntyy nyt uudelleen Geneven sopimuksen allekirjoittaneiden 14 maan hallitusten puoleen esittäen uuden konferenssin pitämistä tämän vuoden elokuussa. Konferenssin tehtävänä olisi keskustella toimenpiteistä, joilla turvattaisiin Laosin kysymyksen rauhanomainen hoitaminen vuoden 1962 Geneven sopimuksen mukaisesti. Neuvostohallitus sanoo, että muiden valtioiden kielteinen asennoituminen sen ehdotukseen pakottaa Neuvostoliiton harkitsemaan, voiko se enää olla mukana puheenjohtaja-asemassa, koska joidenkin maiden toiminta Geneven sopimusta vastaan tekee tyhjäksi puheenjohtajan toiminnan.

Mitä muut sanovat

EIKÄ KAHDESTAKAAN PORVARILEHDESTÄ

. . . Hän (Richard Crossman, työväenpuolueen parlamenttijäsen Britanniasta — V.) sanoi, että sanomalehtien kustantajien pitäisi suhtautua vakavasti politiikkaan ja ottaa riski määrittelemällä kantansa poliittisissa asioissa. "Minä en usko ajatukseen sanomalehtien puolueettomuudesta — kuohitseminen ei ole hyväksi kenellekään . . . Jos te tiedätte, mikä on sanomalehden kanta, silloin voitte punnita sitä. Kaikki tietävät, että kukaan ei saa totuutta yhdestä sanomalehdestä, totuuden löytämiseksi on ostettava ainakin kaksi eri lehteä . . ." — Geneva Parkissa, sanomalehtikysymyskeskustelusta heinäk. 30 pnä lähetetty uutistieto.

Y-ASEITA NATO-MAILLE

Moskova — Neuvostoliitto sanoo USA:n hallituksen NATOn kanssa laatiman sopimuksen ydinaseinformaation toimittamisesta olevan valmistelua itse ydinaseiden toimittamiselle. Moskovassa viime vuonna ydinaseiden osittaiseen kokeilukieltoon päättyneiden kolmen vallan neuvottelujen ensimmäisen vuosipäivän aattona — Moskovan sopimus parafioitiin heinäkuun 25. pnä — TASS oli saanut valtuudet esittää julkilausuman, jossa osoitetaan USA:n uuden askeleen vaarallisuus.

TASS muistuttaa arvostellessaan päätöstä laajentaa ydinasetietojen levittämistä, että USA on joka kerta vastaavanlaisia sopimuksia tehdessään vakuuttanut, etteivät sopimukset vielä merkitse ydinaseiden levittämistä. Se on selittänyt samaa jopa NATOn multilateraalisista ydinvoimistakin.

Mutta mikä muu kuin pyrkimys laajentaa ydinaseita omaavien lukua voi olla uudella sopimuksella, kun se ilmoittaa suoraan, että USA:n sotilaallisten liittolaisten henkilökuntaa tullaan opastamaan ydinaseiden käytössä, ja kun ydinaseiden käyttösuunnitelmat tulevat niiden ulottuville. Yhtä vähän kuin erilaiset "rajoitukset", joita Pariisin sopimukset edellyttävät, ovat voineet estää Länsi-Saksan varustautumista, niin yhtä vähän amerikkalaiset lait ydinsalaisuuksien varjelemisesta voivat estää Länsi-Saksaa vaatimasta huomenna enemmän kuin tänään.

TASS muistuttaa tässä yhteydessä Länsi-Saksan entisen sotaministerin Straussin sanoista, joiden mukaan ydinaseiden hallussapito ja oikeus määrätä niiden käytöstä on "symboli", itsenäisyyden luonteenomainen piirre ja määrätty kriteerio".

Se muistuttaa myös nykyisen sotaministeri Hasselin vaatimuksesta saada Länsi-Saksalle sen sotilasvoimaa vastaava "osuus ydinasesuunnitelmista ja ydinvastuusta", huomauttaa TASS. Näin ollen ei ole ihmettelmistä, että Bonn on peittelemättömällä tyytyväisyydellä ottanut vastaan USA:n askeleen laajentaa ydinaseinformaatiota.

TASS sanoo, että samaan aikaan kun USA vakuttaa Geneven aseistariisuntakonferenssissa ettei se aio laajentaa ydinaseiden omaavien maiden piiriä, nousevat länsisaksalaiset upseerit ja miehistö jo NATO:n multilateraalisten ydinvoimien ensimmäisen ohjusaluksen kannelle. Tällainen ero sanojen ja tekojen välillä ei osoita USA:n vilpittömyyttä sen asenteensa tämän tärkeän kysymyksen ratkaisuun.

Neuvostoliitto muistuttaa, että nyt tehty sopimus rikkoo YK:n 16. yleiskokouksen päätöslauselmaa, joka kehottaa valtiota toimimaan ydinaseita omaavien valtioiden piirin laajenemisen estämiseksi. USA:n hallitus ottaa näin itselleen raskaan vastuun, huomautetaan TASS-in tiedonannossa lopuksi.

"Pyöreän pöydän" konferenssi alkoi taas Leningradissa

Moskova. — Järjestyksessä neljäs perinteellinen amerikkalaisten ja neuvostoliittolaisten poliitikkojen, tiedemiesten, kirjailijain y. m. "pöreän pöydön" konferenssi alkoi sunnuntaina Leningradissa. Kaksi edellisistä tapaamisista (1960 ja 1962) pidettiin USA:ssa ja yksi 1961) Krimillä Neuvostoliitossa. Tapaamisten päämääränä on parantaa Neuvostoliiton ja USAn suhteita.

USAn valtuuskunta on tällä kertaa erikoisen vaikutusvaltainen ja käsittää mitä moninaisimpien alojen ja näkemysten edustajia. Neuvostoliiton valtuuskunnan johdossa ovat kaikkiin aikaisempiin istuntoihin osallistuneet näytelmäkirjailija Aleksander Korneitshuk ja akateemikko Jevgeni Feodorov.

USAn valtuuskunnan johtaja Sadurday Rewiewin päätoimittaja Norman Kazins sanoi, että valtuuskunnat eivät ole enää USAn ja Neuvostoliiton valtuuskuntia vaan ihmisiä samalla planeetalta, jotka pohtivat yhteisen pöydän ympärillä aikamme ongelmia.

"Pyöreän pöydän" istunnot pidetään 'suljettujen ovien" takana. Vasta konferenssin päätyttyä annetaan lehdistölle yhteinen tiedonanto esillä olleista kysymyksistä.

700 pidätettiin Intiassa

Bombay. — Paikallinen poliisi pidätti tiistai-iltana noin 700 ihmistä, jotka protestoivat suurta hinnannousua vastaan täällä ja muualla Intiassa.

Pidätettyjen joukossa oli 200 naista, joista toiset kantoivat vauvoja sylissään. Kaikki pidätetyt vapautettiin myöhemmin illalla.

Nämä 700 olivat mukana Intian kommunistisen puolueen järjestämässä kulkueessa, mikä protestoi nyt yhä jatkuvaa hintojen nousua. sen vuoksi kun hallitus ei ole estänyt yhä jatkuvaa hintojen nousua. Mielenosoittajat vaativat myös ruokaviljan kansallistamista.

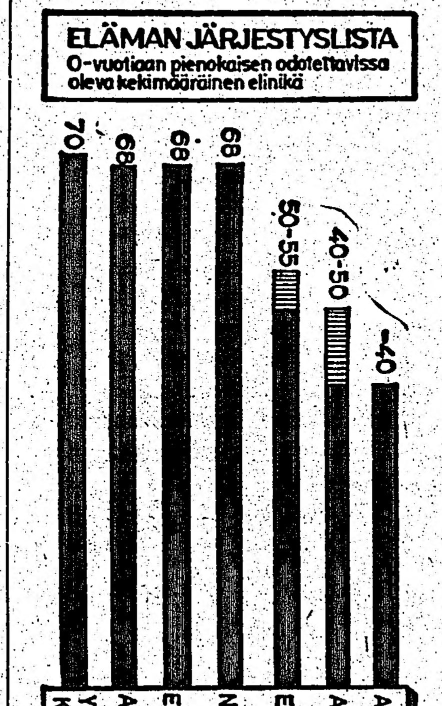

PÄIVÄN PAKINA

MONSUUNISATEIDEN KIROUKSESTA

Me Sudburyn seudun asukkaat tunsimme saavamme arvokkaan lahjan kun pitkän poudan ja helleaallon jälkeen saimme viime keskiviikkovastaisena yönä sadetta.

Se antoi maaseutuväestölle hieman vettä kaivomaihin ja kipeästi kaivattua kosteutta laidunmaille sekä muille vainioille.

Se vähensi hieman suurta metsäpalovaaraa kaupungin ympäristössä ja teki kuumuuden kanssa kamppailevien kaupunkilaisten elämän vähän siedettävämmäksi, kun miltei seinä seinään rakennettujen kivitalojen pintoja huuhdeltiin sadevedellä.

Yksimielisiä olimme kaikin siitä, että sadevettä olisi saanut tulla saman tien vähän enemmänkin, sillä jos koskaan, niin nyt voitiin puhua "virkistäneestä sateesta".

Mutta kun me kiroilimme liian pitkiä poutia ja niiden aiheuttamia vaikeuksia, silloin unhoitamme ehkä sen, että muutama kuukausi sitten sadattelimme yhtä ärtyisesti liiallisia syyssateita!

Ei ole lainkaan ihme, vaikka maailmankuulu amerikkalainen irvihammas, eli huumoristi, Mark Twain sanoi aikoinaan, että "kaikki puhuvat ilmoista, mutta kukaan ei tee mitään niiden suhteen".

Toisaalta lienee paikallaan palauttaa mieliimme, että sateista, tarkoitamme jatkuvista sateista, on tähän vuodenaikaan tullut miljoonien ihmisten kirous, — lukemattomissa tapauksissa ihmispoloisten kuoleman aiheuttaja. Sattuu että kuivuus ja helleaaltokin tuntuvat suorastaan ihastuttavilta jos pysähdymme miettimään AP:n selostusta Intian monsuunisateista.

Mainitun uutistoimiston New Delhin uutistiedossa kerrottiin viime keskiviikkona:

. . . Tässä suuressa maassa on kova, pakoittava monsuunisade päästänyt raivoavat voimansa valloilleen. Ja Intian ryysyiset kansanjoukot, joita väijyy aina nälkä, taudit ja köyhyys, ovat riehuvien luonnonvoimien uhreina.

Intian 465-miljoonaisesta kansasta, neljälle joka viidestä, jotka elävät kädestä suuhun kaukaisissa kylissä ja märkivillä slumialueilla, monsuuni tarkoittaa kahdesta neljään kuukauteen mutaa, hometta ja joukkomittaista kurjuutta.

Päivästä toiseen jatkuva sade tekee maailman toiseksi väkirikkaimmasta maasta suurimman osan painajaisunimaiseksi rämeeksi.

Kuuman ja kuivan Intian kasvot ovat muuttuneet. Leppoisasti virtaavien jokien ja purojen vedet pauhaavat ja paisuvat yli äyräittensä. Satoja kyliä, jotka ovat kärsineet kuivuudesta ennen sadekautta, on mutaisen veden vallassa . . . Mutta näyttää saaneen otteen koko maasta.

Kesäsateet ovat tärkeitä Intian ruokatavaratuotannolle ja Intia onkin vielä maataloustuotteiden kannalta kaukana omavaraisuudesta. Mutta kun monsuuni on kova, kuten se on ollut suurimman osan kesä- ja heinäkuuta, aina vaikea ongelma, miten saadaan ravituksi Intian nälkäiset miljoonat, tulee kriitilliseksi.

Farmarit, jotka saavat korjatuksi satonsa, eivät voi kuljettaa tuotteitaan markkinoille. Ruokien hinnat nousevat jyrkästi ja rahattomat nälkäiset tulevat entistä nälkäisemmiksi.

Intian hallitus on lieventänyt tänä kesänä kriisin liekkejä ostamalla suuret määrät vehnää ja riisiä Yhdysvalloista, Pakistanista ja Australiasta.

Monsuunisateet antavat kovan iskun Intian kodittomien 5-miljoonaiselle ryysyläisjoukolle. Näillä katujen sieluilla ei ole minkäänlaista suojaa; he elävät ja kuolevat usein niin, etteivät ole käyneetkään sellaisessa paikassa missä on neljä seinää ja katto päällä. Heidän kaikilla kulkupoluillaan on mutaa. Ja huono sää tekee heille entistäkin vaikeammaksi saada satunnaistyötä nälkiintymisen välttämiseksi.

Suurin osa 300-miljoonaisesta kansanosasta elää sosiaalisesti porrasta ylempänä, mutta on silti alentavassa köyhyydessä. Näillä ihmisillä on jonkinlaisia suojia: suojapeitteitä, telttoja, tuulen ja sateen suojina käytettäviä telttavaatteita, mutamajoja, peltikattosia hökkeleitä ja suojia, jotka on pantu kasaan puujätteillä ja paperilla.

Alkukantaisten kylien ja likaisten slumien asukkaat ovat tottuneet siihen, että heidän lattiansa ovat mutaisia ja että heidän kattonsa vuotavat. Heidän päähuolenaan on se, että heidän kotinsa kestäisi monsuunisateiden painon. Toistakymmentä ihmistä kuoli New Delhissa (maan pääkaupungissa — K) tämän heinäkuun aikana kun vettyneet talot luhistuivat.

Monsuuni (monsuunituulet puhaltavat talvella merelle ja kesällä mereltäpäin, tuoden tullessaan kostean ilmaston ja sateita) — voi olla siunauksena Intialle jos saadaan hienoa sadetta, mikä "maalaa" maisemat vihreiksi, auttaa satoa kasvamaan ja helpoittaa kuumuutta. Mutta tämän vuoden monsuuni muistutetaan siitä, että aiheutti enemmän vahinkoa ja kärsimyksiä kuin mitään muuta.

* * *

Kovaa on siis elämä vielä Intiassa, missä monimiljoonaiset ihmisjoukot ovat köyhyyden ja sen aiheuttaman takapajuisuuden vuoksi näin suuresti riippuvaisia luonnonvoimista.

Intian kansaan verraten meillä taitaa sittenkin olla täällä kovin vähän valittamisen aihetta "ilmoista". — Känsäkoura.

Urheilua

Cassius ja Sonny kohtaavat syksyllä

Louisville. — Nyrkkeilyn raskaansarjan maailmanmestari, Cassius Clay ja Sonny Liston, jolta Clay riisti maailmanmestaruuden, ovat allekirjoittaneet uusintaottelua koskevan sopimuksen. Sopimuksen mukaan ottelu käydään syyskuun 15. ja lokakuun 15. päivien välisenä aikana.

Clayn manageri Bill Faversham kertoi, että ottelu aiotaan suorittaa syyskuun 28. päivänä.

Clay allekirjoitti ottelusopimuksen viikko sitten maanantaina kotikaupungissaan Louisvillessa ja Liston puolestaan kirjoitti nimensä sopimukseen päivää aikaisemmin Philadelphiassa, kertoi Faversham.

—•—

4 x 100 viesti mestaruuskilpailujen jännin

South Porcupine. — SCAUL:n mestaruuskilpailujen viimeisenä otteluna sunnuntaina juostiin miesten yleinen 4x100 m viesti Henry Alikosken pokaalista.

Jännittyneisyyttä kohotti se, että Viestin miehet olivat voittaneet tämän pokaalin peräkkäisesti jo kahdesti aikaisemmin, Port Arthurissa ja Torontossa.

Nyt oli kysymyksessä se, josko Viesti voittaa vielä tällä kerralla, jolloin pokaali jäisi heille omaksi kolmannen peräkkäisen voiton jälkeen. Jos ei, niin silloin Viestin olisi tavoitettava viittä erillistä voittoa.

Otteluun osallistui kaksi Viestin joukkuetta ja yksi kummastakin Yrityksestä ja Alertsista.

Kahdessa erässä juostussa kilpailussa kävi siten, että Viestin pojat näyttivät kantapäitään kilpailijoilleen.

Tässäkin tapauksessa voitiin todeta, että ahkeralla harjoituksella voidaan saavuttaa hyviä tuloksia.

Oikaisu

Viime lauantaisessa Vapaudessa julkaistussa "Heitetäänkö keihästä 90 m" kirjoituksen keihästulokseen oli tullut virheellisesti maininta, että norjalaisen Tarje Pedersenin tulos on 88.12. Pitää olla 87.12. Pahoittelemme painovirhepaholaisen kepposta.

TAHDONLUJUUTTA

— "Kyllä se otti paljon tahdonlujuutta", sanoi liikemies illalliskerhollaan, "Mutta lopulta minä pystyin lopettamaan tupakanpoltan lopettamisyritykset."

TILATKAA

PUNALIPPU

$1.00 VUOSIKERTA

PUNALIPPU on Neuvosto-Karjalan Kirjailijaliiton kaunokirjallinen julkaisu, aikaansa seuraava virkeä kulttuurilehti, sillä on hyvä avustajakunta ja laaja lukijapiiri Neuvostoliitossa ja ulkomailla. Se ilmestyy suomen kielellä kuusi kertaa vuodessa, 128 sivuisena ja runsaasti kuvitettuna.

PUNALIPUSSA julkaistaan Karjalan kirjailijain teoksia, proosaa ja runoutta sekä suomennoksia neuvostokirjallisuudesta. Lehti tarjoaa lukijoilleen novelleja ja kertomuksia, runoja, näytelmiä, kuvauksia, muistelmia ja kirjoitelmia, raportaasheja, kirjaesityksiä ja arvosteluja.

★

TILATKAA

NEUVOSTOLIITTO

Kerran kuukaudessa ilmestyvä kuvalehti. Tilaushinta:

$2.50 VUOSIKERTA

Tämä julkaisu esittelee Neuvostoliiton näköaloja kansainvälisistä asioista; sen kirjeenvaihtoverkoston kuuluu julkisuustoiminnan johtajia, tiedemiehiä ja kirjailijoita, jotka ilmaisevat omat mielipiteensä päivänpolttavista ongelmista. Siitä löytyy laajoja raportteja maan ekonomiasta, tieteestä, kulttuurista, taiteesta, kasvatustyöstä, urheilusta, työnteosta sekä Neuvostoliiton elämän muilta aloilta.

Julkaisu käsittää 56 suurikokoista sivua, runsas ja erinomainen kuvitus.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited

BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

Jazy 3.41,5

Maailmanennätysmies Michel Jazy voitti viikko sitten sunnuntaina Pariisissa 1,500 metrin juoksun ajalla 3.41,5. Juoksun jälkeen hän kertoi osallistuvansa Tokiossa tällä matkalla sekä 5.000 metrillä.

400 metrin aidoissa juoksi Jacques–Behm uuden Ranskan ennätyksen 50,8. Delecour voitti 200 m ajalla 20,9 ennen Genevayta, joka sai ajan 21,0. 400 metrin voitti Bocardo 46,7 ja seiväshypyn Moreaux tuloksella 450. Moukarissa heitti Husson 63.26.

Vieraanvaraisuus "Pohjantähden alla" suurenmoista

South Porcupine. — Suurjuhlavieraat saivat ilokseen todeta, että vieraanvaraisuus Ontarion pohjolassa asuvien Canadan suomalaisten keskuudessa oli suurenmoista.

Vieraspaikkakuntalaiset otettiin vastaan avosylin, heille järjestettiin auliisti tällä hetkellä ahtautuneen asti asutuissa South Porcupinen ja Timminsin kylissä tilaisuus viettää yönsä katon alla ja nauttia muista kotienomistajien antimista.

Varmaankin vierailijat näissä 8. SCAULn ja CSJn yhteisissä Suurjuhlissa käyneet henkilöt tulevat tämän kiitollisuudella muistamaan.

Käynti ja vanhojen ystävien tapaaminen ei varmaankaan tule heti lähtemään monenkaan ihmisen muistista.

NLn JA ENGLANNIN LAIVA- JA ÖLJYKAUPAT

Kiivas yhteenotto parlamentissa Douglas-Homen ja Wilsonin kesken

Kysymys Neuvostoliiton mahdollisista laivatilauksista Englannista neuvostoliittolaista öljyä vastaan aiheutti äskettäin Englannin parlamentissa kiivaan yhteenoton pääministeri Douglas-Homen ja opposition johtajan Harold Wilsonin välillä. "Neuvostoliiton hallitus ei ole milloinkaan tehnyt sellaisia ehdotuksia ja tämän vuoksi Englannin hallitus ei ole voinut esittää mitään kieltoa asiasta", lausui pääministeri. Opposition johtaja Wilson ponnahti tämän jälkeen ylös ja vaati kiivaassa äänensävyssä tietää, kuinka monta laivatilausta Englanti on menettänyt vientikieltoliston johdosta.

"Yhä uudelleen ja uudelleen olemme tiedustelleet parlamentissa, milloin kauppalaivojen vientikielto lopetetaan ja ministerit ovat kieltäytyneet vastaamasta", sanoi Wilson. "Vientikieltolaista on Atlantin liiton asia", vastasi pääministeri ja lisäsi, että nykyisessä tilanteessa Neuvostoliitto voi ostaa laivoja, jos ehdoista sovitaan".

Laivakysymys aiheutti parlamentissa yleisen mellakan ja puhemiehen oli puututtava asiaan järjestyksen palauttamiseksi. Kysymys jäi edelleen pöydälle ja molemmat osapuolet ovat päättäneet palata asiaan. Tällöin odotetaan uutta kiivasta yhteenottoa.

Neuvostoliitto teki jo toista vuotta sitten Englannille tarjouksen laivojen tilaamiseksi Englannin telakoilta, mikäli Englanti lisäisi öljyn ostojaan Neuvostoliitosta. Asian teki julkiseksi Neuvostoliiton Lontoon suurlähettiläs Soldatov viime vuoden maaliskuussa eräällä diplomaattisella vastaanotolla tapahtuneessa tilaisuudessa "Sunday Telegraph"-lehdelle antamassaan lausunnossa. Soldatov lausui tällöin, että Neuvostoliiton laivatilaukset eivät ole mahdollisia ellei Englannin hallitus suostu ostamaan neuvostoliittolaista öljyä. Soldatov korosti, ettei ole oikein, että samaan aikaan kun Japani, Länsi-Saksa ja Italia ja Ruotsi ostavat neuvostoliittolaista öljyä ja me ostamme niiltä laivoja, niin Englanti diskriminoi neuvostoliittolaista öljyä. Soldatov mainitsi, että ennen sotaa Neuvostoliitto tyydytti 12 prosenttia Englannin öljyn tuontitarpeesta. Tämän prosentuaalisen osuuden palauttaminen vastaisi nykyisin 7—8 miljoonaa tonnia öljyä vuodessa, mainitsi Soldatov.

Soldatovin lausunnon jälkeen Neuvostoliitto on tehnyt useita esityksiä Englannille laivakaupoista öljyä vastaan. Englannin ja Neuvostoliiton kesken viime talvena käytyjen kauppaneuvottelujen yhteydessä asiasta ei annettu mitään virallista lausuntoa. Kesällä solmitussa 5-vuotiskauppasopimuksessa ei ole ollut myöskään mainintaa laiva- ja öljykaupoista.

Henry Louis Menckenin ajatuksia avioliitosta

Henry Louis Mencken (1880—1956) oli amerikkalainen kirjailija, lehtimies ja kulttuurikriitikko. Eurooppalaisesti suuntautuneena hän arvosteli pisteliäästi maansa kulttuuria, politiikkaa ja elämäntapaa. Hän ruoski poroporvarillisuutta, puritaanisuutta ja mammonan palvontaa. Seuraavassa muutamia hänen huomioitaan.

Miehet ovat paljon paremmassa asemassa kuin naiset. Ensiksi he avioituvat myöhemmin. Toiseksi he kuolevat aikaisemmin.

Jos miehen onnistuu saada vaimonsa uskomaan mitä hän sanoo, hän alkaa heti epäillä tätä.

Keino pitää miehensä on tehdä hänet hieman mustasukkaiseksi, keino menettää hänet, on tehdä hänet hieman enemmän mustasukkaiseksi.

Naisia on helppo viihdyttää. Heitä huvittaa sekä lasten että rakastuneiden miesten jokeltelu.

Ei tarvita paljon tekemään elämää sietämättömäksi . . . kärpänen keitossa, naisen nauru . . .!

Miestä surettaa että hänen täytyy kuolla niin pian, naista että hän syntyi niin kauan sitten.

Ei yksikään mies ole niin vanha ettei katselisi naisia, eikä yksikään nainen niin lihava että lakkaisi toivomasta miehen niin myös tekevän.

Vanhapojat yllättävät ukkomiehet naisten tuntemisessa — siksi he ovatkin vanhojapoikia.

Ukkomiehistä ei koskaan tule täysin hyviä — he tulevat vain paremmiksi.

Vertaa tarkoin mielipiteitä jotka naisella on ennen avioliittoa ja joita hänellä on vuosi häiden jälkeen, niin pääset aika lähelle totuutta.

Pahinta avioliitossa vaimolle on tulla tietämään, että hänen miehensä ovat yhtä helposti narrattavissa.

Naimaton mies voi mahdollisesti olla idiootti sitä tietämättä, nainut ei koskaan.

Naiset pitävät tavallisesti miestensä, paitsi silloin kun he ärsyttävät heitä kaikkein alhaisimmin.

Mitä pidemmin nainen tuntee miehen, sitä saimmin tekee se, joka lykkää sitä kunnes on myöhäistä.

Hoffalle tuomio kavaltamisesta

Chicago. — Valamiehistö tuomitsi viime viikolla Yhdysvaltain kuljetustyöläisten liiton puheenjohtajan James Hoffan syylliseksi petokseen.

Hoffaa syytettiin yhdessä kuuden muun henkilön kanssa, jotka samoin havaittiin syyllisiksi yli miljoonan dollarin kavaltamisesta liiton eläkekassasta.

Liittovaltion piirituomioistuin langetti tuomion.

Hallitus väitti Hoffan ja tämän rikostovereiden järjestäneen yli 20 miljoonan dollarin lainan eläkekassasta eräälle taloudellisissa vaikeuksissa olleelle rakennusyritykselle Floridassa. Tästä summasta tietyt välikädet palauttivat Hoffalle ja muille syytetyille yli miljoona dollaria. Syytetyt kiistivät tämän jyrkästi.

Hoffa on viimeksi kuluneiden seitsemän vuoden kuluessa esiintynyt viisi eri kertaa liittovaltion tuomioistuimessa sytettynä. Maaliskuun 4. päivänä hänet tuomittiin Chattanoogassa, Tenesseessä, valamiehistön lahjoimisyrityksestä kahdeksaksi vuodeksi vankeuteen. Hän on vedonnut tästä tuomiosta.

Kaikkiaan esitettiin seitsemää syytettyä vastaan 147 yksilöityä syytettä. Hoffan todettiin syyllistuneen kolmeen petokseen sekä salaliittoon.

Petoksesta voidaan tuomita korkeintaan viideksi vuodeksi vankeuteen ja 1,000 dollarin sakkoon ja salaliitosta samoin viideksi vuodeksi vankeuteen mutta $10,000 sakkoon.

USA Kongossa

"Yhdistyneitten Kansakuntien sotavoimien poistuessa Kongosta on Belgian ja Yhdysvaltojen hartelle jäänyt päävastuu edes jonkinlaisen järjestyksen ylläpitämisestä maassa", kirjoittaa washingtonilainen lehti "United States news and World Report" artikkelissaan, joka mielenkiintoisella ja paljastavalla tavalla selvittelee amerikkalaisten käsityksiä ja suunnitelmia Kongon suhteen. Tämä artikkeli täydentää niitä tietoja, joita aikaisemmin on kerrottu amerikkalaisten päämaalirien tunkeutumisesta Kongoon ja asemien valtaamisesta siellä "perinteellisten" siirtomaavaltiaiden rinnalla.

"U.S. News and World Report" vertaa Leopoldvillea Etelä-Vietnamin pääkaupunkiin kirjoittaen: "Tämä on supistettu muunnelma amerikkalaisten sotilaallisista tehtävistä Saigonissa, joilla nykyisin on pääosa Etelä-Vietnamin sodassa".

Lehti haluaa selitellä amerikkalaisten tehtäviä Kongossa todetessaan, ettei kukaan usko yhteenottojen päättyvän Kongossa lähitulevaisuudessa. Kun kuitenkin Kongon oma armeija lehden mukaan "ei ole mitään muuta kuin se sama, vaikkakin hieman uudelleenjärjestetty tolkuton joukko, joka osallistui jo vuoden 1960 levottomuuksiin", on lehden mukaan Yhdysvaltojen ja Belgian ollut otettava tällä kantaakseen "vaarallinen vastuu".

Washingtonilaislehti kertoo, että 68 amerikkalaista upseeria ja sotavoimien neuvonantajaa ohjaa Kongon armeijaa "johtotyön kysymyksissä, partisaanisodan käymisessä sekä laskuvarjo-operaatioissa".

"Sen lisäksi Yhdysvallat on lähettänyt teknillisiä varusteita, jotka on tarkoitettu levottomuuksien nopeata kukistamista varten. Niinpä Kongon armeijaa sai esimerkiksi lahjana amerikkalaisilta 10 S-47-tyyppistä kuljetuskonetta, 10 helikopteria, 6 taistelukonetta, 63 jeeppiä, 24 sairasautoa ja 222 kuorma autoa, joita tukitaan maksamaan Yhdysvalloille yhteensä suunnilleen puolitoista miljoonaa dollaria", luettelee lehti.

Valaistessaan Belgian osuutta Kongon armeijan järjestelyissä lehti toteaa Kongon entisen isäntämaan olleen huonossa huudossa Kongon itsenäistymisen jälkeen. Kuitenkin Belgia osallistuu nyt innolla sotilaallisiin toimiin Kongossa. Niinpä esimerkiksi Kongoon lähetettyjä amerikkalaiskoneita ei luovutettu yksinomaan kongolaisten käsiin, vaan sinne lähetettiin 110 maahan saapuneen belgialaisen tehtävänä on käyttää niitä ja huolehtia niiden kunnos-tuu".

"U.S. News and World Report" osoittaa myös Kongossa oleville amerikkalaisille ja belgialaisille tehtävän: "Muuttaa Kongon armeija sellaiseksi voimaksi, joka estää maan luisumisen heimoanarkian alaan." Kolmen maakunnan piirissä olevia levottomuuksia kukistamaan lähetettävien kongolaisten sotavoimien taistelukykyisyys on mitätön" ilmoittaa lehti, joka surkuttelee sitä, että Kivun maakunnassa noussutta kapinaliikettä vastaan lähetetyt sotilaat laskivat aseensa.

Lehti on kuitenkin huolissaan siitä, riittävätkö nyt Kongossa olevat amerikkalaiset ja belgialaiset miehet "likvidoimaan tai, vähintään edes pysäyttämään" sellaiset kapinaliikkeet, joita on noussut eri maakunnissa.

Huolta aiheuttaa myös Kongon keskushallituksen ja sotavoimien johdon välillä vallinnut epäluottamus ja lehti arvelee, että sotilasjohto saattaa kääntyä minkä tahansa poliittisen johtajan avuksi, kunhan se vaan saa valtaa ja parempia palkkoja.

Lehti antaa lohduttoman kuvan siitä Leopoldvillesta, jonka YK ja sen joukot jättivät jälkeensä: "Myymälät ovat puolityhjiä ja aamuisin on lihakauppojen edessä pitkät jonot. Nykyisin on suurimman osan afrikkalaisista mentävä töihin jalkaisin, sillä kaupungin autobussit, joita on käytetty ilman korjauksia vuodesta 1954, ovat usein epäkunnossa . . . Terroristit esiintyvät aktiivisesti entiseen tapaan ja aika ajoin kuuluu afrikkalaiskortteleista muovipommien räjähdyksiä." Tietenkään ei lehti näe tässä muuta ulospääsytietä kuin ulkoapäin tulevan "avun", eikä sitä saa toisiin ajatuksiin edes se, että maassa tälläkin hetkellä lehden kertoman mukaan on jo 50,000 belgialaista, lähes puolet sitä määrästä, mikä Kongossa oli ennen maan itsenäistymistä. Jo nyt Valuuttaneuvostoa johtaa ranskalainen ja ilmakuljetuksia ja terveydenhuoltoa samoin ulkomaalainen. 1,200 opettajaa on maahan lähettänyt Belgian hallitus ja 600 opettajaa YK.

Lehti luettelee lopuksi koko joukon keskeisiä kysymyksiä, jotka aiheuttavat maassa levottomuuksia: työttömyyden, hintojen kohoamisen, ulkomaalaisen valuutan salakaupan vilkastumisen. Mutta kaikelle tälle on vain yksi parannusohje: "Kiistämättä Kongon tulevaisuus riippuu siitä, onnistuuko Yhdysvaltojen ja Belgian sotilaallisten neuvonantajien muuttaa Kongon armeija todelliseksi voimaksi, joka kykenee luomaan järjestyksen maahan."

Häikäilemättömyydessään "United States News and World Report"-lehden ohjeet ja paljastukset ovat niin paljon puhuvia, että ne eivät kaipaa kommentaareja. Ne vain entistään valaisevat sitä taustaa, jolta on noussut valtaan Moise Tshomben hallitus, ja niitä voimia, joihin entinen marionettihallitsija nytkin nojautuu. — H.S.

SCAULn LIITTOJUHLASSA OLI VAARASSA KOLME AIKAISEMPAA ENNÄTYSTÄ

(Jatkoa sivulta 1)

RUOTSALAISVIESTI

Sudburylaisen vakuutusasiamies Aarne Ritarin jo vuosia sitten lahjoittamasta seurojenvälisestä kiertopalkinnosta käytiin tällekin kertaa erittäin kireä ja jännä ottelu. Jehun joukkue voitti tämän palkinnon vuodeksi viime vuonna Torontossa pidetyissä liiton mestaruuskilpailuissa. Tällä kertaa sen haltijaksi jäi aivan vakuuttavalla tavalla South Porcupinen Viesti, jonka urheilijamäärä on lisääntynyt huomattavasti viimeisen kolmen vuoden kuluessa ja heidän kuntonsa lisääntynyt vastaavasti.

Tähän otteluun osallistui kaksi Viestin joukkuetta, joiden lisäksi Toronton Yritys-Jehun ja Sudburyn Alertsin joukkueet. Kuitenkin kävi siten, että molempien Viestin joukkueiden pojat näyttivät kantapäitään näille "vanhempien" seurojen edustajille. Tällä kertaa kävi siten, että Viestin ensimmäinen ja toinen joukkue saapuivat maaliin samassa numerojärjestyksessä Alertsin joukkueen ollessa tyydyttävä kolmanteen tilaan ja SCAULn vanhimman seuran edustajain neljänteen, eli viimeiseen.

Heti alusta lähtien nuoren Viestin joukkueen pojat ottivat johtoasemat ja kilpailu muodostuikin ensikädessä heidän välisekseen. Lujasti yrittivät myös Alertsin ja Yrityksen 400, 200 ja 100 metrin miehet, mutta kaulaa oli tullut jo heidän esiintyessä siinä määrin, ettei heidän joukkueen edustajien tavoittamiseen puhumattakaan heidän kintereillään pysymiseen. Nuoren Viestin pojat, jotka olivat ahkerasti harjoitelleet jo pitemmän aikaa tänä vuonna ja viime vuonna, olivat selvästikin tämän jännän viestijuoksun hallitsijoita. Missään vaiheessa tämän ottelun kuluessa ei ollut nähtävissä sitä, että heidän asemaansa olisi vakavasti uhattu sen enemmän Alertsin kuin Yrityksenkään miesten taholta.

Urheilutoimitsijat tähdensivät, että tämä oli ehkä ensimmäinen kerta, että seurasta oli saatu 2 joukkuetta viestijuoksuun (800—400—200—100) ja että tällöin oli tapahtunut siten, että molemmat seuran valitsemat joukkueet olivat voittaneet paremmat tilat kuin niitä vastaan kilpailevat "ulkopaikkakuntalaiset".

Eräänkin urheilutoimitsijan mukaan tämä oli selvä osoitus siitä, että kyllä pohjolassa on kehittymässä fyyskulttuuri."

NUORTEN KEIHÄSENNÄTYSTÄ ODOTETTIIN

Yrityksen Bill Heikkilä, jonka nimissä on tällä hetkellä liiton alle 21-vuotiaiden keihäänheittoennätys 65.79, minkä hän saavutti viime vuonna, ei ulottunut tällä hetkellä parempaan saavutukseen. Oli selväkin, että kolea sää oli tässäkin tekijänä. Hänen kädestään singonnut keihäs teki jo ensimmäisellä heitolla komean kaaren, toinen yritys näytti siltä kuin keihäs olisi pyrkinyt vain yhä korkeammalle ja kolmas näistä kaikkein parhaimmalta näyttävä, mutta ei kuitenkaan ulottunut kuin numeroon 59.56. Heikkilä heitti Torontossa kaksi viikkoa aikaisemmin pidetyissä kilpailuissa 63.54.

Työttömyys kasvaa Suomessakin

Helsinki. — Keskikesästä huolimatta on Suomen työttömyystilanne jyrkästi huonontunut. Kuluvan kuun aikana on työttömien lukumäärä lisääntynyt noin 4,000:lla. Ministeriössä juuri valmistuneen virallisen laskelman mukaan maassa kuluvan kuun 16 päivänä oli 19,294 työntöntä työnhakijaa. Kaikkiaan oli maan työnvälitystoimistojen kirjoissa 22,710 työnhakijaa.

Työttömyystilanteen kehityksessä näkyvät seuraukset porvarien tavasta "panna maan asiat kuntoon". Nykyisin on työttömiä yli 8,000 enemmän kuin vuosi sitten. Kaksi vuotta sitten työttömiä työnhakijoita oli heinäkuun puolivälissä 5,778.

Rakennusalan kansainvälisistä . . .

(Jatkoa edelliseltä sivulta)

maila työpäivää.

Olemme voineet todeta miten juuri taloudellisesti tai poliittisesti riippuvaisessa asemassa olevissa maissa samoin kuin maissa, jotka ovat juuri kansallisen vapaustaistelunsa avulla saavuttaneet vapautensa ja joiden tilanne johtuu vanhasta siirtomaajärjestelmästä rakennustoiminnan keskuudessa on laajaa työttömyyttä. Kuitenkin näissä maissa on suuri puute asunnoista, kouluista, sairaaloista y.m. yleishyödyllisistä rakennuksista, joten kaikkinainen apu, jonka pitemmälle kehittyneet maat voivat näille maille antaa esim. teknillinen ja taloudellinen apu, ammattitaito ym. on suureksi avuksi rakennustyöläisten työllisyyden ylläpitämisessä.

Eräänä perussyynä rakennustyöläisten siirtymiselle muihin maihin työnhakuun, siihen maassa vallitsevat taloudelliset olot, siihen liittyvä työttömyys. On selvää, että vieraalla maalla ja vieraissa oloissa työskenteleminen on erittäin vaikea seikka kaikkia niitä etuja, joita maan kanta-asukkailla ja työläisillä on maassa. Vaikka kuitenkin lukuisia sopimuksia ja työehtosopimuksia on tehty, on kuitenkin lukuisia määräyksiä, jolloin siirtolaisten asemaa käytetään hyväksi siten että tehdään heidän taloudelliset ja sosiaaliset olonsa vaikeiksi.

Kansainvälisen Työjärjestön suositukset ovat tässä kysymyksessä olemassa. Niiden toteuttamiseen käytännössä olisi kuitenkin kiinnitettävä enemmän huomiota. Tässä auttaisi varmaan se, jos asianomaiset viranomaiset ja muut asiasta kiinnostuneet olisivat myönteisesti yhteistoiminnassa.

Myös pitemmälle kehittyneissäkin maissa on suuri asuntojen ja muiden yleishyödyllisten rakennusten puute, joten työnsaannin esteenä ei monastikaan ole rakentelun tarpeen puuttuminen, vaan muut seikat. Eräänä sellaisena on asuntorakentelun kustannustekijät. Rakennuskustannukset ovat korkeat ja sen mukaan asumiskustannukset, mikä johtaa siihen, että työläiset eivät kykene tehokkaasti käyttämään välttämättä tarvitsemiaan asuntoja täydessä laajuudessa. Lisäämällä maksukykyistä kysyntää, ts. korottamalla työläisten palkkoja on mahdollisuus lisätä asuntotuotantoa. Tämä sitäkin suuremmalla syyllä, kun kaikki puheet rakennuskustannusten alentamisesta ovat olleet tuloksettomia. Päinvastoin ovat rakennuskustannukset jatkuvasti olleet nousussa.

Asumis- ja rakennuskustannuksia kohottavana tekijänä on monissa maissa suurten kaupunkien ja asutuskeskuksien maan monopolihinta. Monasti se muodostaa puolet rakennuskustannuksista. Lisäksi vaikuttaa niihin korkeat lainojen korot ja lainojen liian lyhyet kuoletusajat.

Eräänä merkittävänä rakennustoiminnan rahoituskysymyksen ratkaisun lähteenä olisi sotilaallisiin tarkoituksiin varattujen määrärahojen supistaminen ja näin säästyneiden varojen siirtäminen asunto- ja muihin yleishyödyllisiin rakennustarkoituksiin. Olisimmekin sitä mieltä, että tämän suuntainen suositus sisällytettäisiin täällä hyväksyttäviin asiakirjoihin.

Kansainvälinen rakennus-, rakennusaine- ja puutyöläisten liitto sekä rakennustyöläisten kansalliset ammatilliset järjestöt ovat todenneet että teknillinen kehitys vaatii entistä suurempaa huomiota alan työläisten työturvallisuuden kehittämiselle. Monet aikaisemmat määräykset tässä suhteessa eivät enää vastaa kehitystä.

Tämän vuoksi ehdotammekin että arvoisa rakennus- ja yleisten töiden komissio suosittelisi 8. istunnon työjärjestykseen otettavaksi kysymys rakennustuotannossa työskentelevien työläisten työterveellisyyden kehittämisestä, työtapaturmien ja ammattitautien torjumisesta sekä työläisten sosiaalisen ja taloudellisen turvan parantamisesta työssä sattuneiden onnettomuustapausten varalta.

Kiitän teitä, hyvät naiset ja herrat huomiostanne.

HRUSHTSHEV JA ERHARD HUIPPUTAPAAMISEEN

Bonn. — Sekä pääministeri Hrushtshev että Liittokansleri Erhard ovat ilmoittaneet olevansa valmiit pitämään Neuvostoliiton ja Länsi-Saksan välisen huippukokouksen, sanoi Länsi-Saksan hallituksen edustaja viikko sitten tiistaina.

Hallituksen edustaja Günther Hase sanoi lehdistökonferenssissa, että Neuvostoliiton pääministerin vävy Aleksei Adzhubei oli kertonut Erhardille Bonnissa, että pääministeri Hrushtshevin mielestä näiden kahden hallituksen päämiehen välinen mielipiteidenvaihto olisi hyödyllistä.

— Saksa on valmis keskustelemaan Neuvostoliiton pääministerin kanssa Bonnissa rajoittamattomasta määrästä aiheita, vahvisti edustaja.

Hän sanoi neuvostohallituksen pää-äänenkannattajan Isvestijan päätoimittajan Adzhubein ja tämän virkaveljen käyneen liittokanslerin ja Länsi-Saksan ulkoministerin Schröderin luona.

Edustaja lisäsi, että Adzhubei vie liittokanslerin vastauksen Moskovaan.

Pääministeri Hrushtshevin vierailu Länsi-Saksan pääkaupungissa olisi vastavierailu entisen liittokanslerin Konrad Adenauerin vuonna 1955 tekemään Moskovan vierailuun.

Vastatessaan myöhemmin lehtimiesten kysymyksiin neuvotteluloksista päätoimittaja Adzhubei sanoi, että "ihmisten ei pitäisi menettää toivoaan."

KOHTAAMINEN MYÖS BRANDTIN KANSSA

Isvestijan päätoimittaja ja pääministeri Hrushtshevin vävy Aleksei Adzhubei keskusteli maanantai-iltana puolentoista tunnin ajan Länsi-Berliinin pormestarin ja Länsi-Saksan sosiaalidemokraattisen oppositiopuolueen johtajan Willy Brandtin kanssa.

UUSIA ROMAANEJA

seikkailusta, rakkaudesta ja jännittäviä kuvauksia ihmiselämästä

SIRKKALIISA OKSANEN:

"Minä ja se toinen"

387 sivua — Hinta sid. $3.75

"Minä ja se toinen" on pirteä, vauhdikas romaani, jossa huumori ja tragiikka käyvät käsi kädessä

MINÄ — ihmisarka, vähäpätöinen pieni mies, kömpelö hissukka, jota naapurit pitivät salamyhkäisenä ja merkillisenä tyyppinä. JA SE TOINEN — mahtailija ja kehuskelija, joka tahtoi tehdä vaikutuksen, tahtoi olla enemmän kuin olikaan.

INDRIDI G. THORSTEINSSON:

"Numero 79 ajoon!"

137 sivua — Hinta sid. $2.50

Indridi G. Thorsteinssonin romaani on kova ja nykyaikainen. Ja jännittävä. Se on taitavasti toteutettu dramaattinen rakkauskertomus nyky-Islannista, kolmiodraama, jossa vain kahteen päähenkilöön saadaan tutustua: meiheen, nuoreen taksisuhariin, joka on kaupunkilaistumassa, vasta oppimassa pelin säännöt, ja naiseen, jonka aviomies on kaukana Kööpenhaminassa.

ANNA UNGELO:

"Pieni kehtolaulu rajalla"

134 sivua — Hinta sid. $2.65

Herkkä ja persoonallinen

PIENI KEHTOLAULU RAJALLA kertoo rakkaudesta, odotuksesta, pelosta ja koti-ikävästä suuressa vieraassa kaupungissa. Keskeisin henkilö on Karin, Samin vaimo, joka asuu Pariisissa, kaupungin laitamilla. Siellä hänellä on oma piha ja siinä jopa puu. Se tuntuu hyvältä ja turvalliselta silloin, kun koti-ikävä painaa ja mielessä ovat koivut ja suo.

ARMI KLEMETTI:

"Välähdyksiä elämästäni"

107 sivua — Hinta sid. $2.00 — Kuvitettu teos

Heikki Klemetin puolison toinen muistojen kirja

Kulttuurikaskut, musiikin ja taiteen suurmiehiin liittyvät tarinat sekä välähdykset lapsuudesta ovat tällä kertaa päällimmäisinä Armi Klemetin muistojen lippaassa. Siinä on välähdyksiä Suomen tunnetuista säveltäjistä — Heikki Klemetistä, Toivo Kuulasta, Oskar Merikannosta ja Jean Sibeliuksesta. Erittäin mielenkiintoinen teos musiikin harrastajille.

GEOFFREY JENKINS:

"Jäähyyhmää"

287 sivua — Hinta sid. $3.50

"Pelon mestarin" karmea jännitystarina

Geoffrey Jenkinsin, "Luurankorannikon" ja "Savujen maan" maailmankuulun tekijän uuden seikkailuromaanin huimat tapahtumat liikkuvat Etelämantereella ja Eteläisen jäämeren sumuisilla, äkkinäisten myrskyjen piiskaamilla vesillä. Tarinan keskushenkilö on Bruce Wetherby, sodanaikaisen englantilaisen vartioaluksen rohkea kapteeni, rauhan toimissa Cambridgen yliopiston harmiton luonnontieteilijä ja merentutkimuksen professori.

MICHEL DEL CASTILLO:

"Tara"

339 sivua — Hinta sid. $4.75

Kuin andalusialainen laulu — kaunis, surumielinen, kiihkeä

Taran elämäntarina, minämuotoinen aviomiehelle kirjoitettu tunnustus, romaani vihasta ja rakkaudesta, pelosta ja intohimosta. Säälimättä itseään tai muita nainen paljastaa siinä elämänsä koko tragedian.

ALISTAIR MACLEAN:

Jääasema "Zebra"

305 sivua — Hinta sid. $4.00

"Zebra" on englantilaisten säähavaintoasema kaukana pohjoisella napajäätiköllä. Se toimii tehokkaasti, kunnes sieltä kerran kuullaan heikkoja SOS-merkkejä. Käy ilmi, että siellä on tapahtunut kohtalokas onnettomuus: raivoisa tulipalo hävittää asemaa.

EILA PENNANEN:

"Mutta"

240 sivua — Hinta $3.75

"Mutta" on nimeään vastaava teos ihmisistä, joiden elämän aina yhtä salaperäinen ja yllättäen saapuva "mutta" sekoittaa. — Anja Aheisen kohtalo on Eila Pennasen kertomana johdonmukainen kokonaistapahtuma, looginen välttämättömyys, jossa vain kulloisetkin sävyt ovat arvaamattomia.

DAPHNE DU MAURIER:

"Lasinpuhaltajat"

370 sivua — Hinta sid. $4.00

Daphne du Maurier on omistanut uuden romaaninsa esi-isilleen Brulonnerien, Cherignyn, la Pierren ja Chesne-Bidault'n lasinpuhaltajamestareille. Suvun jäsenten jännittäviin vaiheisiin liittyy kuvaus Ranskan suuren vallankumouksen myrskyisistä vuosista. Kirjan kertojana on vanha leskirouva Sophie Duval, joka 80-vuotiaana kohtaa veljensä pojan Louis-Mathurin Busson du Maurier'n ja kirjoittaa sukunsa tarinan, jotta poika saisi tietää totuuden isästään ja suvustaan.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.

P.O. Box 69, Sudbury — Ontario

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

VUOKRATTAVANA

PITKÄAIKAINEN, HYVÄSSÄ KUNNOSSA oleva kolmen huoneen apartmentti kylpyhuoneineen vuokrattavana. Vapauden talossa. Kuuma ja kylmävesi talon puolesta. Kohtuullinen vuokra. Kysykää: Vapauden konttori, 100 Elm St. W., puhelin 674-4264.

Postimerkkien kerääjät!
Ostakaa omalla hinnalla postihuutokauppani kautta
LUETTELO ILMAISEKSI
FRED C. PETERS
Station "D", Winnipeg 10, Man.
(Kirjeet englanniksi [illegible].)

POIKETKAA!
LAKEWAY CONFECTIONERY
Hyvä varasto aikakausjulkaisuja, makeisia, ruokatarpeita ym.
Nelson ja John kat. kulm. Sudbury

PAPPA'S RESTAURANT
Maukasta ruokaa
¼ m pohj. 69 Brittin O.P.P. kesk.
CITIES SERVICE ASEMA

Lindberg TAXI
675-8051
20 Frood Rd. Sudbury

Sudbury Footwear
Ensiluokkainen kenkien korjaamo
NOPEA PALVELU
BILL GRODECK, omist.
38 Larch King Edward rakenn.

NOPEA ... täydellinen
"GOLDEN"
keskuslämmitysöljypalvelu
Ilmainen 24 tunnin polttimohuolto. Myös öljylämmittäjien öljyä.
Ainoa suomalainen öljyn välittäjä Sudburyssa
TAUNO LUNDGREN
Kontt. 674-3585 Kotiin 674-5337

RAMBLER
Triumph - Jeep
EMPIRE MOTORS
674-7535
695 Kingsway Sudbury
(14—21—28—4)

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Keskustelutilaisuus "kaksikulttuuria ja kaksikielisyyttä" tutkivan kuninkaallisen komissionin edessä olevista ongelmista Työn Puistossa, elokuun 5 pnä kello 7.30 illalla. Tervetuloa.

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin, kello 1—11 ip.

Kaikkia Sävel-kuorolaisia pyydetään saapumaan Viljo Mäen hautajaistilaisuuteen laulamaan edesmenneen toverin muistolle. Mäki haudataan Lougheedin hautaustoimistosta kello 1 tänä keskiviikkona.

Viljo Mäki kuoli sunnuntaina

Sudburyn seudun pitkäaikainen asukas Viljo (William) Mäki kuoli viime sunnuntaina Sudburyn Memorial-sairaalassa sairastettuaan noin yhden kuukauden ajan. Hän oli kuollessaan 62 vuoden ikäinen.

Viljo Mäki oli syntynyt Suomessa, Kurikan pitäjässä mistä hän saapui Canadaan 31 vuotta sitten. Mäki kuului CSJ:n Sudburyn osaston sekakuoro Sävelen laulajiin 20 vuotta. Hän oli lehtiemme vakituinen lukija ja kannattaja sekä toimi monella muullakin työväenliikkeen kulttuurillisella alalla.

Lähinnä suremaan jäi hänen vaimonsa Martha Sudburyssa sekä äiti ja yksi poika Suomessa ja yksi sisko mrs. George Walli Azildassa sekä viisi veljeä Suomessa.

Mäki haudataan Lougheedin hautaustoimistosta tänä keskiviikkona kello 1 iltapäivällä Park Lawn hautausmaahan. Ruumiinsiunauksen suorittaa pastori P. Heinilä.

Sudburylaiset matkustivat ulos kaupungista

Sudburyn muille paikkakunnille suuntautuvilla rautateillä jouduttiin lisäämään junien ylimääräisiä matkustajavaunuja viime viikonvaihteen matkustajatulvan vuoksi ilmoitettiin CPR:n ja CNR:n taholta

Eri linja-autoyhtiöt antoivat myöskin tiedoksi, että useita ylimääräisiä linja-autoja jouduttiin ottamaan käyttöön pitkän viikonlopun ja suuren matkustajamäärän vuoksi.

Trans Canada Air lentolinjayhtiö ilmoitti, että kaikki tavalliset lentovuorot oli melkein kokonaisuudessaan tilattu etukäteen. Lentoyhtiön taholta ilmoitettiin, että paikkatilaukset Timmins Sudburyn välillä oli täytetty kokonaisuudessaan.

TILATKAA VAPAUS

AUTOJA
EDULLISIN HINNOIN
INDEPENDENT AUTO SALES
865 Kingsway 673-3333

Lauantain sateesta huolimatta Sudburyn juhla onnistui

Vaikka lauantainen sade haittasikin lauantaina Sudburyssa viikon vaihteessa pidettyä Canadan suomalaisten XXV Suurjuhlaa, niin urheilukilpailut ja konserttitilaisuudet sekä tanssit onnistuivat kuitenkin odotusten mukaisesti. Suomirannalla pidetyssä pääjuhlassa, jonka ohjelmasta mainittakoon erikoisesti prof. L. A. Puntilan puhe, konsuli K. E. Mäen tervehdys, A Palgin ja E Hietalan johdolla toimineiden seka- ja mieskuorojen esitykset, Katri Westerlundin johtama naiskuoro ja yhteisvoimistelu, Alli Vakkarin johtama kansantanhuesitys ja Aulis Vepsän laulunumero, oli yleisöä parhaalla alkaa arvioita kolmisentuhatta.

Juhlinta alkoi jo perjantai-iltana Sampo haalin avajaistanssella, missä soitti Leo Niemen orkesteri. Lauantaina oli väkirikkaat tanssit Legionan haalilla ja lopettajaistanssit Sampo-haalilla maanantaita vasten yöllä.

Lauantaina ja sunnuntaina suoritettiin rata- ja kenttäurheilukilpailut sekä jalkapallo-ottelu Suomi Rannalla, Long Lakella. Juhlajumalanpalvelus pidettiin Sr. Andrews United kirkossa missä saarnasi Pellervo Heinilä ja juhlakonsertti oli sunnuntai-iltana Canadian Legionan haalilla, missä kuultiin esityksiä torontolaiselta Suomen Sointu-sekakuorolta ja muina ohjelmanumeroina: Maammelaulu (yleisö), tervehdyssanat, suurjuhlien alkajaiveteraanien esittely (P. Lehtonen), Juhlaruno (Aino Krats) lauluduetto rouvat Salo ja Majala. Maija Halosen ohjaama rytmileikki, Hannu Lambertin hanurisoolo hra Maijalan lauluntaa, Ake Heiskasen laulua, yhdistyneen mieskuoron laulua E. Hietasen johdolla, Kalle Ruususen yksinlaulua, esityksiä Port Arthurin Oras-kuorolta ja O Canada (yleisöltä). Ohjelman esittäjänä toimi Lempi Johnson. Iltakonsertissa oli yleisöä arviolla 800—900.

Lauantaipäivän kilpailujen urheilutuloksia:

Miesten 400 m: Porter W. Soo, 58,7; Morris D, Sampo 60,9 ja Punkari T. Voima 61,8.

Miesten 3-loikka: Kutchaw G, Sampo 12,39, Paalanen T. Reipas 12,13 ja Karhu T. Soo 12.11.

Miesten 1500 m: Pulkkinen V. Sampo 4,32; Heinonen M 4 36 ja Kanala A. Sampo 4.39.

Naisten pituushyppy McCullough, Voima 4.04; Kangas K, Reipas 3.67 ja Nenonen M. Voima 3.41.

Kiekko Koth P. Voima 38.16; Shulman G Voima 36.26 ja Salovaara T. Sisu 35,86.

Keihäänheitto: Latvala E. Sampo 48.10; Sorsa S. Revontulet 46.69, Heikurinen T. Sisu 46.02

Miesten 4x100 m viesti Voima 49.9, Sampo 51.00 ja Soon Suomikerho 51.11.

Tauno Henrickson haudattiin lauantaina

Pastori P. Heinilä suoritti viimeisen palveluksen paikkakuntamme pitkäaikaiselle asukkaalle Tauno Henricksonille viime lauantaina. Henrickson kuoli Sudburyn Memorial sairaalassa viime torstaina. Hän oli 57 vuoden ikäinen. Henrickson haudattiin Park Lawn hautausmaahan.

Kantajina palvelivat Tapio, Toimi, Tauno ja Toivo Saari sekä Toivo Hill ja Robt. Hodgson.

Hyvin esitetty juhlanäytelmä

(Jatkoa sivulta 1)

koski Porttilan muorina oli sellainen suupaltti ja "kylänkello", että varmasti asiat hänen kauttaan selvisivät.

Erkki Tenander oli kiltti kasvattipoika ja hänen morsiamensa Taimi Järvi sievä terveyssisar. Iisakki pyhäkoulun opettajana oli vieläkin hurskaampi" ahneudessaan kuin itse pastori Mauno Forsell. Suntio, Mikko Kainu oli "samaa maata" edellisten kanssa. Allan Laine oli komea sulhanen ja Nick Ranta Pälkäneen ukkona oli mies paikallaan. Lisäksi näytelmässä oli häävieraita ja sukulaisia.

Jonkun verran alkua ja loppua lyhentämällä ei olisi ainakaan pahennettu näytelmää sillä salissa oli todellakin kuuma ja ahdas. Mutta etenkin näyttelemisestä ei ole muuta kuin hyvää sanottavana. Näyttelijät ansaitsevat täyden kiitoksen hyvin suoritetusta työstään.

Näytelmän loputtua CSJ:n Sudburyn os. puheenjohtaja A. Koivula esitti kiitokset näyttelijöille juhlaväen puolesta. Samalla hän sanoi, että tuskin parempaa tapaa olisi voitu löytää tämän haalin jäähyväisten lausumiselle, sillä tämä oli viimeinen tilaisuus sillä haalilla.

Toivomme, että Timminsinkään näyttelijät eivät siiti luovu näyttelemisestä, vaikka haali onkin myyty. Kiitos hyvästä juhlanäytelmän esittämisestä.

RUNSAASTI OLI YLEISÖÄ HYVIN ONNISTUNEESSA PÄIVÄJUHLASSA

(Jatkoa sivulta 1)

tajana **Rauha Mäki**; Metsästäjän laulu", johtajana **Veli Kentala** ja "Oi aikaa nuoruuden" johtajana **Paul Hietala.**

Erikoisen maininnan ansaitsee urheilupokaalien jako mutta pokaalien "kohtalo' selviää parhaiten urheiluosastolta, sekä musiikki- ja voimistelu- sekä urheilujohtajain kukitus tunnustukseksi siitä hyvästä työstä, mitä he olivat juhlan hyväksi tehneet. Kauniin kukkalaitteen saivat nyt rintaansa seuraavat: **Leo Niemi, Vilma Rönkä, Laila Tammi, Rauha Mäki, Ty Lemberg, Elsie Jokinen, P. Hietala, Veli Kentala, Armas Kivinen, P. Vaurio** — jolle laulettiin vielä "Happy Birthday"-laulu — **P. Voutilainen, E. Hankila, Margaret Hämäläinen, Alli Kaarela** ja koko juhlaväen suosikiksi noussut pääkokki **Elli Väyrynen.** Mutta kaikkein eniten yllätetyksi tuli kaiketi sittenkin Vapauden toimittaja **W. Eklund**, joka sai Wilbert Bohmin välityksellä "kahden etelä-ontariolaisen' lahjan "hyvästä työstään" lehtialalla kuten sanoivat.

Aikaisemmin mainittujen lisäksi oli juhlaan lähettänyt tervehdyssanomansa m.m. **Dolores Niskanen** Torontosta sekä Työmies-Eteenpäin lehden liikkeenhoitaja **Ernest Koski**, Superiorista, Wis., jotka kummatkin toivottivat juhlalle hyvää menestystä.

Korostaen kulttuuritoiminnan, niin voimistelun ja urheilun kuin soiton ja musiikin kehittävää vaikutusta yleensä, W. Eklund tuomitsi puheessaan aiheettomia riitoja aiheuttavan ryhmäkuntalaisuuden ja kehoitti kaikkia kansalaisiamme järjestöyhteyksistään huolimatta tehostamaan toimintaansa kaikkikäsittävän yhtenäisyyden saavuttamiseksi yhteiseksi eduksemme. "Kelpaisi silloin muidenkin canadalaisten katsella ja kuunnella esityksiämme", jos heittäisimme aiheettoman torailun sivuun ja järjestäisimme kaikkia kansalaispiirejämme edustavat yhteiset, todella suuret kansanjuhlat, sanoi puhuja.

Kuuluttajana ja ohjelman esittäjänä toimi Lauri Mikkola.

Sateesta huolimatta juhla alkoi lupaavasti

(Jatkoa sivulta 1)

henkinen ja innoittava laulu "Taistojen tiellä".

Orkesterien yhteisesityksenä kuultiin vielä Veli Kentalan johdolla kaunis "Metsäkukkia" valssi.

Kuoroesitykset aloitettiin torontolaisten toimesta. Finlandia kuoro esitti T. Lembergin johdolla suomalaisen kansanlaulun "Nuori luotsi" sekä P. Hietalan johdolla englanninkielisen "Danny Boy" ja hienon hienon "Iltakellot".

Tämän jälkeen saimme kuulla "pitkämatkalaisten", Port Arthurin Kaiku-kuoron hyviä esityksiä Veli Kentalan johdolla Yrjö aivon kirjoittaman ja säveltämän "Luonto", englanninkielinen oikein hyvin onnistuneen "Going Home" ja Oskari Merikannon säveltämän "Kesäilta".

Seurasi ohjelmassa sudburylaisen Sävel-kuoron, Rauha Mäen johdolla esittämät laulut: Antti Palenin säveltämä "Juhlalaulu", Einari Marvian "Iltalaulu" ja viimeksi yleistä hilpeyttä aiheuttanut irlantilaislaulu "Pojan heila".

Iltapäiväkonsertin yhdeksi kohokohdaksi muodostautunut Toronton seitsenmiehisen sekstetin suoraan yleisön sydämiin osuneet esitykset: P. Hietalan sovittama "Kulkurin kaiho". P. Hietalan sovittama "Blowing in the Wind" ja T. Lembergin sovittama Muurari" sekä ylimääräisenä kappaleena Eikä me olla veljeksiä".

Lopuksi saatiin jälleen kuulla todella voimakkaasti ja mukaansatempaavasti raikuneet sekakuorojen yhteisesitykset noin sadan äänen voimalla Veli Kentalan johdolla Knut Kankaan säveltämä Syyslaulu". Rauha Mäen johdolla myös Knut Kankaan säveltämä Venehessä" ja Ty Lembergin johdolla Jean sibeliuksen säveltämä Finlandia" sekä T. Lembergin johdolla CSJ:n marssi.

Ohjelman kuuluttajana toimi Liekin toimittaja Lyyli Pärssinen.

Moskova "saa" lisää ikää

Moskova. — Moskovan historiallisen Kremlin kunnianarvoisille ja hyvin hoidetuille aukioille on ilmestynyt aitauksia, joiden suojissa suoritetaan arkeologisia kaivauksia. Ne ovat jo paljastaneet, ettei Moskovan hieman yli 800 vuotta sitten perustanut Juri Dolgoruki olluktaan sen ensimmäinen asuttaja. Kremlin kukkuloista tehdyt löydöt osoittavat seudulla olleen asutusta jo kauan ennen Dolgorukia.

Kaivauksissa on tutkittu Kremlin maapohjaa ja havaittu merkkejä asutuksesta viiden metrin syvyydeltä. Varhaisimmissakin kerroksissa ovat hirret, nahkavaatteet ym. säilyneet hyvin, koska maaperä on ollut kostea.

Kaivuutulokset ovat herättäneet ajatuksen, että Juri Dolgorukin tullessa Kremlin seudulle siellä oli jo olemassa kaupunki tai rauniokaupunki.

Näyttelykysymyksistä keskusteltiin Eteläpään juhlassa

Suurjuhlien aikana South Porcupinen Viestin kentällä pidettiin näyttelijäin kokous, mutta se ei saanut toivottua kannatusta, koska eri paikkakunnilta ei ollut varsinaisia edustajia. Kaiken suurjuhlista aiheutuvien kiireiden keskellä koetettiin kuitenkin keskustella tämän hetken tärkeimmistä kysymyksistä.

Järjestön sihteeri W. Bohm selosti, että torontolaisten englanninkielellä esittämä "Indian" oli saanut erittäin hyvän lausunnon Ontarion Festival of Drama esityksenä. Kokouksessa keskusteltiin, että kannattaisi lähettää Torontosta ja Sudburysta parhaat englanninkieliset näytelmät tähän kilpaan, joka käsittää koko maakunnan. Bohm lupasi pitää asiasta huolen, sanoen samalla että sudburylaisten olisi otettava yhteys sikäläisen North Bayn toimiston kanssa.

Suomessa on ilmestynyt uusi näytelmä nimeltään "Tuntematon potilas", joka on saanut kiittäviä lehtilausuntoja. Bohm lupasi koettaa tiedustella tätä näytelmää täällä esitettäväksi.

Aatu Koivula kertoi lukeneensa viime aikoina 17 eri yksinäytöksistä näytelmää ja ehdotti, että "Kylän kellot" otettaisiin kilpanäytelmä-ohjelmistoon.

Suksi oli sitä mieltä, että olisi esitettävä 3 näytöksisiä näytelmiä enemmän. Samalla hän sanoi, että tuleva syysnäytäntökausi on Sudburyssa valmiiksi suunniteltu koska esitettäväksi tulevat seuraavat näytelmät: "Unkarin mustalaiset" uusintana syyskuussa. "Dangardenin kansa" sekä "Punainen laukku".

Bohm esitti, että olisi perustettava kansallinen näytelmäkomitea, jolla olisi vuosittain kaksi tai kolme kokousta. Pystyvistä näyttelijöistä ei CSJ:ssä ole puutetta.

Koivula on suunnitellut englanninkielisten näytelmäkurssien järjestämistä etupäässä nuorille. Siellä opittaisiin näytelmähistoriaa, pääsuuntaukset ja keskustelua. Suksi lisäsi tähän, että olisi esitettävä jokin lyhyt näytelmä, jossa olisi mahdollisimman monta eri osatyyppiä ja näitä esittämällä ja selittämällä opittaisiin.

Kokousväen yhteisenä mielipiteenä oli, että hyvillä näytelmillä saataisiin paras yleisökannatus. Kansan-, laulu ja historialliset näytelmät olisivat juuri tällaisia hyviä näytelmiä, jotka aina miellyttävät teatteriyleisöä.

Gambia--naula Afrikan ruumiissa

Bathurst. — Tumman kahvin värisen Gambia-joen sameat vedet sulautuvat pian Atlantin turkoosisinisiin aaltoihin. Rantaviivaa jäävät rumentamaan mantereelta joen mukanaan kuljettama roju — Saharan myrskyjen runtelemat puut, kookospähkinöiden kuoret, maapähkiöiden kuorien kellertävä vaahto, kirjoittaa AP-N:n kirjeenvaihtaja S. Kuznetsov ja jatkaa:

300 VUOTINEN KIROUS

Gambia oli Englannin ensimmäinen siirtomaa Afrikan länsirannikolla ja on tänä päivänä viimeinen maa, joka vielä elää imperiumin koko raskaan sorron alaisena. Kolme vuotta sitten Afrikan kansallisen vapausliikkeen iskujen johdosta Englannin oli pakko myöntää Gambialle sisäinen itsemääräämisoikeus Mutta edelleenkin koko valta on keskitetty brittiläisen kuvernöörin käsiin. Taistelu vallasta ei vielä ole päättynyt.

Jos katsoo Gambian karttaa, hämmästyy rajojen outoutta. Ehkäpä kaikista rajalinjoista, joilla englantilaiset, ranskalaiset, saksalaiset ja muut kolonialistit ovat leikelleet Afrikan kasvoja, Gambian rajat ovat luonnottomimmat. Maa muistuttaa 28 kilometrin paksuista ja 350 kilometrin pituista naulaa, joka on vääntynyt kolonialistien vasaran lyödessä sen Afrikan mantereeseen. Englantilaiset tarvitsivat tätä naulaa ranskalaisten kilpailijoidensa valloittaman Senegalin ruumiissa. Tämän naulan kannan muodostaa Jamesin saari, joka sijaitsee Gambiajoen suistossa. Se oli tukikohtana englantilaisten tunkeutuessa yhä syvemmälle mantereeseen joen vartta pitkin. Täältä brittiläiset kolonialistit aloittivat siirtomaittensa muodostamisen Afrikkaan.

Sivullisesta saari näyttää ihanteelliselta lomailupaikalta. Hiekkaranta, tuuhealatvaisia puita, värikkäitä eksoottisia kukkia, vanhoja linnoitusmuurien raunioita. Mutta kantaväestölle saari ei suinkaan ole ollut lomailun ja huvittelun paikka. Se on ollut orjakaupan suurimpia keskuksia. Tuhannet myytäväksi tuodut afrikkalaiset ovat nääntyneet täällä nälkään ja sairauksiin.

Englantilaiset kauppiaat valloittivat saaren yli kolme vuosisataa sitten ja antoivat sen nimeksi Jamesin saari Yorkin herttuan kunniaksi. Tämä herttua oli kuuluisa raaoista hyökkäyksistään Afrikan rannikolle.

Afrikan historian vuosikirjoissa on maininta saarella puhjenneesta suuresta kapinasta. Epätoivoon kiusatut alkuasukkaat surmasivat silloin lähes kokonaan maahantunkeutujien varuskunnan. Rangaistusjoukot kostivat teon tulella säästämättä edes sylilapsia. Siitä lähtien saaren asioiden määräysvalta annettiin Lontoossa nimitetylle kuvernöörille. Kolonialistit tekivät saaresta elävän kauppatavaran varaston. Eräskin kuvernööri antoi häntä miellyttäneestä piipusta maksuksi 10 alkuasukasta.

PALJONKO MAKSAA KILO MAAPÄHKINÖITÄ?

Maapähkinät ovat maan tärkein rikkaus. Silloin kun brittiläinen siirtomaajärjestelmä Afrikassa näytti murtumattomalta, Cityn magnaatit pitivät ankarasti kiinni periaatteesta: "Tuota vain sitä, mikä antaa voittoa". Esimerkiksi Kultarannikolta he saivat suunnattomat voitot kaakaopapujen ja kullan avulla. Sierra Leone toimitti timantteja ja rautamalmia. Gambiasta muodostui maailmanmarkkinoilla maapähkinöiden tärkein tuottaja. Rahaa tuli vuolaana virtana brittiläisten monopolien kassakaappeihin.

Entä mitä kantaväestö sai orjantyöstään? Mitättömiä ropoja, joilla on voinut elää vain aliravittuna. Edelleenkin nämä talonpojat elävät kädestä suuhun. Maapähkinäviljelyksillä ei ole edes tavallisia maatalousvälineitä koneista puhumattakaan. Toisesta päästä poltettua baobabin oksa muodostaa koko maanviljelyskaluston. Samoin oli asian laita satoja vuosia sitten.

Palmunoksin katettujen terävähuippuisten majojen lähettyvillä on riveittäin maapähkinäsäkkejä, joissa on suuret kirjaimet G.O.M.B. Nämä ovat englantilaisen suuryhtymän, maapähkinöiden suurostajan ja viejän tunnuskirjaimet. Pähkinäviljelijät saavat myydä satonsa vain sille, ja yhtymä määrää hinnan. Valinnanvaraa ei ole, hallinto määrää asian.

Kesäkuusta lokakuuhun kuorma autot hakevat maapähkinäsäkkejä ja vievät ne Bathurstiin, maan hallinnolliseen keskukseen. Osa sadosta viedään maan ainoaan maapähkinäöljyä ja rehua valmistavaan tehtaaseen. Pääosa pähkinöistä viedään ulkomaille.

Näin satamassa nuoren satamatyöläisen, joka oli juuri pudottanut säkin selästään, ja oli tukehtumaisillaan verensekaiseen yskään Huomattuaan minut mies pelästyi ja pyysi onnettomana:

— Sir, älkää kertoko tästä kenellekään. Sain vain kalanruodon kurkkuuni . . .

Ilmeisesti mies luuli minua satamahallinnon virkailijaksi ja pelkäsi menettävänsä työnsä.

Gambiassa ette tapaa nahkapiiskaa heiluttavaa klassillista työnvalvojaa. Mutta sen sijaan näette epäinhimillisen raskaan työn, ihmisten hirvittävän epätoivon heidän joutuessa jatkuvasti kilpailemaan työttömyyden, kurjuuden ja nälän uhkaa vastaan.

* * *

Gambia on pieni maa, mutta surut, jotka se on joutunut kantamaan 300 vuoden siirtomaaorjuuden aikana, ovat mittaamattomat. Tänäkin päivänä kymmenien entisten siirtomaiden saavutettua riippumattomuuden se elää vielä menneisyyden kahleissa. Asukkaista, joita on yli 300,000 on vain muutama harva luku ja kirjoitustaitoista. Oppikouluissa on vain 800 oppilasta ja 80,000 kouluikäisestä lapsesta vain 4,000 käy koulua. Gambiassa ei ole insinöörejä eikä agronomeja. Koko maassa on lääkäreitä vain 11, edeldeen 9 sairaanhoitajatarta ja 1 stomatologi-kirurgi. Ei ole ihme, että tuberkuloosi, spitaali, trakooma ja muut vaikeat sairaudet murtavat väestöstä lukemattomien terveyden Jokaisesta 1,000 vastasyntyneestä 681 kuolee alle vuoden ikäisenä.

Hallituksen toimintaa rajoittaa brittiläinen kuvernööri, joten se ei kykene toistaiseksi ratkaisemaan ainuttakaan kiireesti selvittämistä kaipaavaa ongelmaa. Maatalouden kehittämiseen, asuntojen rakentamiseen, valistustyöhön ja terveydenhoitoon saadaan vain mitättömät varat.

Gambian väestössä on kuitenkin herännyt toive paremmasta tulevaisuudesta, vapaudesta ja turvatusta elämästä. Eikä tämä tulevaisuus ole enää saavuttamattoman kaukana.

PERHEEN NUOREMMILLE

How the Insects Breathe

The air you breathe in goes down to your spongy lungs. There the air touches tiny blood vessels. The red cells in the blood take the air and tote it all around the body.

Insects do not use a blood stream to carry their life giving oxygen around their bodies.

Most insects have a breathing system like the grasshopper's. You can examine this sizable insect with a magnifying glass and see part of his breathing system.

His insect body, of course, is in three parts. He has a head and a chest, which is called a thorax. The thorax is joined to his third section, the abdomen, by a thick waist.

PACKS A NOSE

You would never guess where to look for his nose. In fact, he has no nose like yours, though you might say he has nostrils. The nostrils are tiny pore holes called spiracles and, of all places, you will find them along the sides of his abdomen and thorax.

If you look closely, you may be able to count ten pairs of these tiny spiracles.

Each tiny spiracle is guarded with fine hairs to keep out the dirt. It is also fitted with a tiny valve which can be closed. Sometimes the air is very dry and tends to seal moisture from inside the grasshopper.

KEEP OUT AIR

He can close all his spiracles to keep out the dry air. He can open some spiracles to let frish air into his body and others to let out the waste air.

The spiracles lead into minature air tubes. These tubes divide into finer and finer branches. They wander all though the inside of the insects body, touching every living cell.

Here and there they empty into little pockets called air sacks. The insect can squeeze the air sacs open and shut. This pushes and hurries the circulation of air through the network of tubes.

The cells grab oxygen from the fresh air and give out waste carbon dioxide. The used air finally reaches the spiracles again and seeps outside.

Wendy Has Seen The Mackinac Bridge

Dear Irja Täti, Boys and Girls:

I'm sorry I have not written for such a long time.

My birthday was on Monday, July 27. I am now ten years old. I received a lot of nice gifts, but most of all I like the little black puppy my parents gave me. I call her Flikka. I go swimming every day. My cousin Ellen stayed with me for a week. I also went on a trip to Macknic Bridge and Mackinaw Island in Michigan. I hope every one is having a good summer.

Good bye for now.

Wendy Tammi,
Sudbury, Ont.

Tongue-Twisters

Can you read these lines aloud, or memorize and recite them without twisting your tongue?

"Go, my son, and shut the shutter,"
This I heard a mother mutter.
"Sh-shutter's sh-shut," the son did
stutter,
"I can't shut 'er any shutter."

* * *

Men munch much mush;
Women munch much mush;
Many men and women
Must munch much mush.

* * *

"Which switch is the switch, Miss, for Inswich? Ipswich is the switch which I wish, but I don't know which switch is which."

S.C.A. Urheiluliiton virkailijoiden osoitteet:

Puheenjohtaja: Ake Hunnakko
90 Neville Park Blvd.
Puhelin OX 1-6195
Toronto Ontario

Sihteeri: Paavo Vaurio
49 Hiawatha Rd., Toronto 8, Ont.
Puhelin HO. 6-8815

Rahastonhoitaja: Allan Illbury
488 Brock Ave. Toronto, Ont.
Puhelin LE. 5-1054

LIITON NAISJAOSTO
Elsie Jokinen
21 Granlea Road, Willowdale, Ont.
Puhelin BA. 1-1489

LIITON HIIHTOJAOSTO
Puheenjohtaja: Unto Penttinen
38 St. Lawrence St., Sudbury, Ont.

Irvokkaan hauska
MARK TWAIN'in KIRJAUUTUUS
"MATKAKIRJEITÄ MAASTA"
NYT SAATAVANA
215 sivua Hinta sid. $3.70

Kaikki DeVoton kokoama aineisto on sellaista, mitä Twain ei eläessään julkaissut. Monissa kirjoitelmissaan hän näet häikäilemättä pilkkaa ihmisten tekopyhyyttä, hauskan irvokkaasti tosin, mutta myös viiltävästi maaliin osuen.

Teoksen toisena hallitsevana piirteenä on mielikuvituksen raisu leikki: ajatus samoaa pitkin ja poikin luomakuntaa muinaisaikojen jättiläisliskoista mikroskooppiseen atomiin, joka "huvikseen vaelteli vesipisaran mahtavien taivaanrantojen väliä".

"Matkakirjeitä maasta" sisältää suurimman osan Bernard DeVoton toimittamasta Twain-valikoimasta "Letters from the Earth", joka ilmestyi Amerikassa vasta v. 1962 kustantajan saatua kirjailijan tyttären suostumuksen.

Tilatkaa jo tänään osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITED
P.O. BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

HALPOJA ROMAANEJA
kesäkauden luettavaksi!

Mika Waltari:
"NELJÄ PÄIVÄNLASKUA"
194 sivua Hinta nid. $1.00
Päiväkirjaromaani "Sinuhen" syntyvaiheista ja kirjailijan oman sydämen merkillisistä seikkailuista siitä hetkestä alkaen, kun tämä "hupsu ja häiritsevä kapine" löytyy liinavaatekaapista — ja katoaa heti uudelleen. Hurja, ällistyttävä, pureva ja viehättävä kertomus — valaton tarina kirjailijasta ja hänen syrjähyppyjä tekevästä sydämestään.

Willa Cather:
"ANTONIA YSTÄVÄNI"
248 sivua Hinta nid. $1.00
Maineikas amerikkalainen uudisasukasromaani, joka vie lukijan kaukaiseen länteen, Nebraskan laajoille preerioille ja pienten, nopeasti kasvavien kaupunkien omalaatuiseen ilmapiiriin — kaiken värittävänä taustahahmona kauniin ja elinvoimaisen, rohkeasti eteenpäin kulkevan siirtolaistytön Antonian tarina.

Oscar Wilde:
"DORIAN GRAYN MUOTOKUVA"
244 sivua Hinta nid. $1.25
Mieleenpainuva kertomus nuorukaisesta, josta tuli pahan orja. Kankaalla olevat kasvo vanhenivat tunti tunnilta, viikko viikolta. Ne tunsivat Dorian Grayn salaisuuden ja kertoivat hänen tarinansa. Purppuranpunaisen liinan takana muotokuvan piirteet muuttuivat eläimellisiksi, pöhöttyneiksi ja turmeltuneiksi. Jokainen Dorian Grayn tekemä synti tahrasi ja turmeli hänen taulunsa kauneutta.

TILATKAA OSOITTEELLA
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P.O. Box 69 Sudbury, Ont.

Kuuluisan canadalaisen kirjailijan
MAZO DE LA ROCHEN
JALNA-sarjan ROMAANIT
saatavana nyt täydellisenä, kaikkiaan 16 osaa

Mazo de la Roche on saattanut elämäntyönsä päätökseen. Hän kuoli 82-vuotiaana 1961 Torontossa. Neljän vuosikymmenen aikana hän kirjoitti Jalna-romaanejaan. Tämä maailmankuulu sukuromaanisarja on saavuttanut Suomessakin vaitavan suosion — Jalna-teosten yhteinen painosmäärä kohoaa jo yli 570,000 kappaleeseen. Sarjaan kuuluu kuusitoista romaania, joista jokaisen voi lukea erikseen — mutta LUETTUANNE YHDEN HALUATTE LUKEA NE KAIKKI.

Tämä sukuromaanisarja käsittää kaikkiaan 6,555 sivua.

Jalnan synty — 401 sivua
Jalnan aamu — 327 sivua
Jalnan kotiopettajatar — 376 siv.
Jalnan nuori Renny — 337 sivua
Jalnan kevät — 358 sivua
Jalnan veljekset — 338 sivua
Jalna — 381 sivua
Jalnan perhe — 483 sivua
Jlanan perintö — 511 sivua
Jalnan isäntä — 421 sivua
Jalnan kukoistus — 428 sivua
Näkemiin Jalna — 463 sivua
Jalnan miehet palaavat — 506 s.
Rennyn tytär — 451 sivua
Kosijoita Jalnassa — 398 sivua
Juhlat Jalnassa — 376 sivua

TEOKSEN HINTA:
Kaikki 16 osaa yhteensä $39.85
Vapaus Publishing Company Ltd.
P.O. Box 69, Sudbury, Ontario

Mielihyvin järjestämme kaikki Teidän
AUTOVAKUUTUKSENNE
Lähempiä tietoja saatte soittamalla 675-5683
RITARI AGENCIES LTD.
VAKUUTUS- ja MATKAILUTOIMISTO
7 Cedar St. Sudbury Puh. 675-5683